

04.01.2019

Perhehoidon aakkoset

helsinkiläisen lapsen perhehoitajalle

Sisällysluettelo

Tervetuloa helsinkiläisen lapsen perhehoitajaksi!	4
Perhehoito on tiimityötä	4
Tieto tuo varmuutta sijaisvanhempana toimimiseen	5
Adoptio	6
Ansionmenetyskorvaus	6
Apurahat.....	6
Asiakassuunnitelma.....	6
Avohuollon sijoitus.....	6
Diagnoosi	7
Eläke	7
Ensimmäisen vuoden tehostettu tuki	7
Harrastusraha	7
Hoitopalkkio ja kulukorvaus.....	7
Hoitovapaa ja osittainen hoitovapaa.....	8
Huoltajuus.....	8
Huostaanotto.....	9
Huostaanoton lakkaaminen.....	9
Hätätilanne	9
Ilmoitusvelvollisuus.....	9
Itsenäistymisvarat.....	10
Julkisuus	10
Jälkihuolto	10
Kiintymys.....	10
Kiireellinen sijoitus.....	11
Kilometrikorvaus	11
Kotihoidontuki	11
Kotikunta	11
Koulutus	11
Kriisiperhe.....	11
Käynnistämiskorvaus	11
Käyttövarat	12
Lainsäädäntö.....	12
Lapsen kehitys, tavat ja tottumukset	12
Lapsen kuuleminen	12
Lapsilisä	12
Laskut.....	12
Lasten määrä	12
Matkakulut.....	13
Menneisyys	13
Muuttoilmoitus	13
Omahoitaja.....	13
Opintojen tukeminen	14
Pahoinpitely.....	14
Palkanlaskenta.....	14
Pankkitili	14
Parisuhde	15
Passi	15
Perhehoitajan oikeudet.....	15
Perhehoitajan sairastuminen.....	15
Perhehoitajan velvollisuudet.....	15
Pitkäaikainen sijaisperhe.....	16
Puhelinkulut.....	16

Päivähoito	-16
Rikosrekisteriote.....	-16-
Rippikoulu	- 16 -
Sairauspäivärahat ja kuntoutus.....	-17-
Sinut.....	- 17 -
Sopeutumisvalmennus.....	- 17
Sukulaissijoitus.....	- 17 -
Terveystila.....	- 17 -
Terveysthuoltomenot.....	- 18 -
Tilapäinen lastenhoito	- 18 -
Toimeksiantosopimus.....	- 18 -
Tuetut lomiat	- 18 -
Tukiperhe	- 18 -
Työnohjaus.....	- 19 -
Työttömyysetuudet.....	-19-
Vaitiolovelvollisuus ja salassapito.....	-19
Vakuutukset	- 19 -
Vammaistuki alle 16-vuotiaan.....	- 19 -
Vanhempainpäivärahat.....	- 20 -
Vapaapäivät	- 20
Vastaanottoperhe.....	-20
Vastuutyöntekijä	-20
Verotus.....	- 20 -
Vertaistuki	- 21 -
Yhteydenpito	- 21 -
Yleinen asumistuki ja opintotuki.....	-21-
LIITE 1 Kirjallisuutta perheestä, perhehoidosta ja kasvatuksesta	- 22 -
LIITE 2 Linkkivinkkejä.....	- 24 -
Lomajärjestöjä	- 24 -
LIITE 3 Lapsen havainnointilomake	- 25-
LIITE 4 Sijoituksen alkuvaiheessa yleisimmin kysytyjä kysymyksiä.....	- 31-
Lastensuojelun ja perhehoidon lainsäädäntöä.....	- 36-
Perhehoitajan vaitiolovelvollisuus	-46-
Perhehoidossa maksettavat palkkiot ja korvaukset 1.1.2018 alkaen.....	- 47-

Tervetuloa helsinkiläisen lapsen perhehoitajaksi!

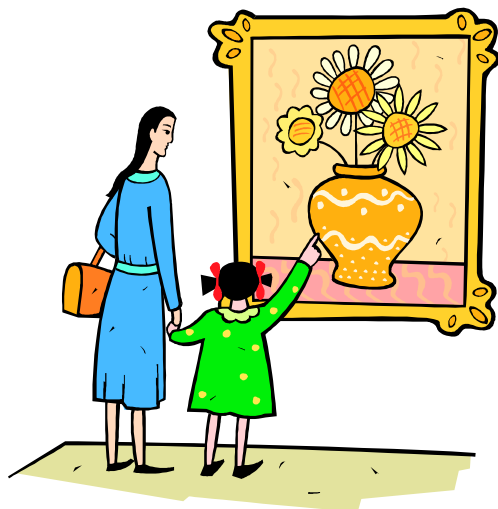
Olemme iloisia siitä, että olet päättänyt ryhtyä perhehoitajaksi Helsingin kaupungin sijoittamalle lapselle.

Kotisi on hyväksytty sijaiskodiksi. Luotamme siihen, että lapsi saa luonasi hyvän ja turvallisen kodin, pysyvät ihmissuhteet, rakkautta ja huolenpitoa. Sanalla sanoen luotamme siihen, että lapsen on hyvä olla luonasi ja uskomme, että lapsi tuo iloa perheellesi.

Kuten kaikissa perheissä, myös sijaisperheissä eletään erilaisia vaihteita. Toisinaan kaikki sujuu kuin tanssi, toisinaan vastoinkäymiset tuntuvat seuraavan toisiaan.

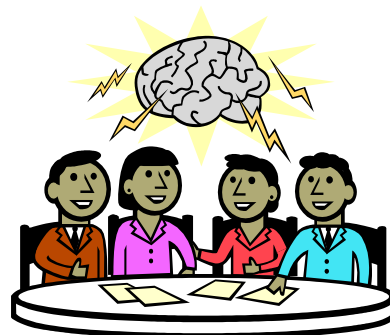
Sijoitettu lapsi tuo tullessaan oman historiansa, omat tapansa ja tottumuksensa. Tilanne on uusi niin hänelle ja hänen vanhemmilleen kuin sinulle ja perheellesikin. Alkuun perheenjäsenten voi tuntua vaikealta sopeutua lapsen tapoihin ja käyttäytymiseen tai olla tekemisissä hänen vanhempiansa kanssa. Omaan sijaisvanhemmuuteen liittyvät tunteet saattavat olla ristiriitaisia ja hämmentäviä tai parisuhde ajautuu perheen kokoonpanon muuttumisen myötä kriisiin. Myös käytännön asiat voivat aiheuttaa ongelmia, kun kerralla tulee paljon uusia termejä ja uutta muistettavaa.

Tärkeintä on, että et jää hämmennyksesi keskellä yksin. Apua ja neuvoja kannattaa aina pyytää, mieluummin liian aikaisin kuin liian myöhään.

Perhehoito on tiimityötä

Perhehoito on tiimityötä. Tiimin ytimen muodostavat sinä ja perheesi ja sijoitettu lapsi, hänen huoltajansa ja lapsen sosiaalityöntekijä. Asiakassuunnitelmassa arvioidaan yhdessä lapsen tilannetta, lapsen tarpeita, sijoituksen tavoitteita ja käytettävissä olevia keinoja. Mukana voivat olla myös esimerkiksi lapsen terapeutti, päivähoiton työntekijä, opettaja, koulukuraattori, harrastustoiminnan ohjaaja. Yhteisen pöydän ääreen kokoontuva joukko voi käsiteltävästä asiasta riippuen olla pieni tai iso.

Yhteistä erilaisille tiimeille on halu toimia lapsen parhaaksi. Hankalia asioita yhdessä pohtimalla ne asettuvat oikeisiin mittasuhteisiinsa. Se, mikä ensin vaikuttaa katastrofilta ei usein sitä ole, kun sen on jakanut toisten kanssa. Kukaan ei voi osata kaikkea. Sen takia perhehoidon tukena on laaja asiantuntija-verkosto. Apua ja tukea tulee rohkeasti pyytää heti, kun sitä tuntee tarvitsevansa. Mikään asia ei ole liian pieni yhdessä mietittäväksi.

Avainasemassa perhehoidon tiimien kokoamisessa on lapsen vastuusosiaalityöntekijä. Hän vastaa asiakassuunnitelman osallistujien koollekutsumisesta ja tehdyn suunnitelman kirjaamisesta. Häneltä voit aina kysyä neuvoja ja tukea silloin, kun tunnet niitä kaipaavasi. Tukenasi ovat myös toiset perhehoitajat. Heiltä saat vertaistukea ja hyviä neuvoja. Sinulle uutena tuleva ongelma on usein jo tuttu perhehoidon konkareille.

Tieto tuo varmuutta sijaisvanhempana toimimiseen

Asiallinen tieto tuo varmuutta sijaisvanhempana toimimiseen. Tietoa saat muun muassa perhehoidon toimistosta, Perhehoitoliitosta ja kirjastosta. Hakusanoilla sijaisvanhemmuus ja perhehoito löydät netistä sekä asiatietoa että keskusteluryhmiä (esim. www.verkkoklinikka.fi).

Hyviä tietolähteitä ovat myös toiset perhehoitajat. Heihin saat yhteyden perhehoitajien omien yhdistysten kautta.

Perhehoitoa säätelee Perhehoitolaki. Se antaa yleiset puitteet perhehoidon järjestämiselle. Jokaisella kunnalla on kuitenkin omia käytäntöjään. Esimerkiksi perhehoitajan palkkio ja

kulukorvaus vaihtelevat. Samoin eroja on muun muassa perhehoitajien vapaiden ja työnohjauksen järjestämisessä.

Koska eri kuntien käytännöt vaihtelevat, olemme koonneet tähän esitteeseen perustietoa perhehoidon käytännöistä Helsingissä. Esitteen lopussa on myös joitakin linkki- ja kirjavinkkejä, joihin voit halutessasi tutustua.

Perhehoitajuus tuo tullessaan kosolti uusia termejä. Monet niistä muistuttavat toisiaan, mikä aiheuttaa helposti sekaannuksia. Tähän esitteeseen on kirjattu tärkeimmät perhehoitoon liittyvät termit mahdollisimman selkeästi. Esitteessä asiat on esitetty aakkosjärjestyksessä. Sisällysluettelo auttaa sinua löytämään sen, mitä etsit.

Lisätietoja saat sosiaalityöntekijältäsi tai perhehoidon toimistosta. Mikäli kansiossa on mielestäsi puutteita tai virheitä toivomme, että ilmoitat niistä perhehoitoon, jotta ne voidaan korjata.

Vuoden alussa saat aina perhehoidosta kirjeen, jossa kerrotaan uudet kulukorvaukset ja palkkiot, harrastusrahat, kilometrikorvaukset ja muut tärkeät raha-asiat. Talleta kirje, sillä siitä voit tarkistaa voimassa olevat korvaukset.

Toivomme, että tallennat tämän esitteen lisäksi myös toimeksiantosopimuksen, lapsen terveystiedot, asiakassuunnitelmat ja palkkalaskelmasi. Voit esimerkiksi kirjoittaa vuosittain lyhyen yhteenvedon lapsen ja perheen tapahtumista. Niitä on myöhemmin mukava lukea yhdessä.

Mikäli olet perhehoitajana helsinkiläiselle lapselle muualla Suomessa ja tarvitset apua, ota yhteyttä lapsen vastuusosiaalityöntekijään. Hän auttaa sinua selvittämään, mikä taho asuinpaikkakunnallasi voi auttaa. Työnohjaus, lapsen terapiat, tutkimukset ym. järjestyvät yleensä hyvin muuallakin kuin Helsingissä. Niitä varten tarvitaan kuitenkin Helsingin maksusitoumus. Sitoumusasioissa voit kääntyä perhehoidon sosiaalityöntekijän puoleen.

Vertaistukea voit tiedustella lähimpänä sinua toimivasta perhehoitajien yhdistyksestä. Sen yhteystiedot saat Perhehoitoliitosta.

Adoptio

Sijaisperheelle voi tarjoutua mahdollisuus adoptoida heille sijoitettu lapsi silloin, kun lapsen huoltaja antaa siihen suostumuksen tai lapsi jää huoltajan kuoleman takia ilman huoltajaa. Adoptiossa huostaanoton tarve lakkaa ja lapsi saa saman aseman kuin perheen biologinen lapsi. Adoption myötä lakkautetaan sijaisvanhemmalle maksetut palkkiot ja korvaukset ja puretaan toimeksiantosopimus. Sijaisvanhemmille tarjoutuu harvoin mahdollisuus heille sijoitetun lapsen adoptioon.

Ansionmenetykskorvaus

Toivomme, että lapsen sijoituksen alkuvaiheessa toinen vanhemmista (perhehoitaja) voi jäädä kotiin hoitamaan sijoitettua lasta puoleksi vuodeksi tai vuodeksi riippuen lapsen iästä ja tarpeista. Tältä ajalta maksetaan ansionmenetyksen korvausta. Ansionmenetyksen korvaukseen sisältyy hoitopalkkio. Jos perhekotiin sijoitetaan sisarukset, maksetaan ansionmenetyksen korvausta vain yhdestä sisaruksesta.

KELAn etuudet (esim. vanhempainraha ja lapsen kotihoidon tuki) eivät koske perhehoitajia, joiden kotiin sijoitetaan lapsi maksulliseen perhehoitoon.

Apurahat

Suomessa on lukemattomia säätiöitä, jotka jakavat apurahoja ja stipendejä. Säätiöiden kautta voi saada apurahaa monenlaisiin tarkoituksiin. Apurahoja voi anoa muun muassa lapsen musiikki- tai urheiluharrastuksiin tai peruskoulun jälkeisiin opintoihin.

Suomen ylioppilaskuntien liitto, SYL, pitää ajantasaista rekisteriä opiskelijoille ja koululaisille suunnatuista apurahoista ja stipendeistä. Säätiöiden tiedot löytyvät internetistä seuraavaa polkua seuraten: www.syl.fi, klikkaa otsikkoa Opiskelijalle, klikkaa sivun vasemmasta reunasta Apurahat ja stipendit.

Asiakassuunnitelma

Perhehoitoon sijoitetun lapsen asiakassuunnitelma laaditaan Helsingissä yleensä 1-2 kertaa vuodessa, tarvittaessa useammin. Suunnitelman tekoon osallistuvat mahdollisuuksien mukaan lapsi itse, hänen huoltajansa, perhehoitajat ja sosiaalityöntekijä. Mukaan saatetaan pyytää myös muita lapsen tilanteen arvioinnin kannalta tärkeitä henkilöitä.

Asiakassuunnitelmassa arvioidaan lapsen nykytilanne. Arvion pohjalta mietitään, millaisia tarpeita lapsella on, mitä tavoitteita sijoituksen aikana pyritään saavuttamaan ja millä keinoin tavoitteisiin päästään. Eri lapsilla tavoitteet ovat erilaisia. Asiakassuunnitelma sitoo sen tekoon osallistuneet yhdessä tukemaan lapsen yksilöllistä kasvua ja kehitystä. Monesti asiakassuunnitelma on kompromissi erilaisista näkemyksistä.

On tärkeää, että lapsi itse osallistuu asiakassuunnitelmaan mikäli se hänen ikänsä ja kehitystasonsa huomioiden on mahdollista.

Asiakassuunnitelmassa sovitaan lapsen hoitoa ja kasvatusta koskevista suurista linjoista. Pienistä, jokapäiväisistä asioista päätetään sijaisperheessä.

Asiakassuunnitelman kirjannut sosiaalityöntekijä lähettää sen kaikille asiakassuunnitelmaan osallistuneille. Suunnitelma kannattaa tallettaa, sillä siitä voi tarvittaessa tarkistaa, mitä on yhteisesti sovittu. Monesti asiakassuunnitelmaan kirjataan – varsinkin sijoituksen alussa – yksityiskohtaisesti, miten lapsen ja hänelle tärkeiden ihmisten yhteydenpito järjestetään.

Avohuollon sijoitus

Silloin kun lapsi on sijoitettu kaikkien osapuolten suostumuksella, ilman huostaanottoa, puhutaan avohuollon sijoituksesta.

Diagnoosi

Kun epäily lapsen sairaudesta tai vammaisuudesta herää, on syytä viipymättä neuvotella perhehoidon sosiaalityöntekijän kanssa. Näin lapsi saa mahdollisimman pian tarvitsemansa avun.

Alle kouluikäisen lapsen kohdalla luonteva ensimmäinen yhteydenottoaika on neuvola, jonka terveydenhoitajan kanssa voitte yhdessä pohtia herännyttä huolenaihetta. Hän ohjaa tarvittaessa edelleen omalääkärin vastaanotolle tai kehitysneuvolaan ym. jatkotutkimuksiin. Koululaisen tilannetta voi pohtia joko kouluterveydenhoitajan tai omalääkärin kanssa.

Mikäli lapsella on jokin hoitoa tai kuntoutusta vaativa sairaus tai vamma, on tärkeää, että hänelle tehdään diagnoosi. Diagnoosin saatuasi voit hakea lapselle kelan hoitotukea ja osittain tai kokonaan korvattavia lääkkeitä. Myös sopeutumisvalmennuskursseille pääseminen edellyttää diagnoosia.

Diagnoosi helpottaa yleensä koko perheen elämää. Kun tietää, että lapsen vaikeuksiin on selkeä lääketieteellinen syy, niihin on helpompi suhtautua. Potilasjärjestöistä saa vertaistukea ja neuvoja arkielämän ongelmiin. Niiden kautta saa myös tietoa lapselle sopivista sopeutumisvalmennuskursseista, terapeioista ja lomajaksoista.

Lapsen kasvaessa ja kehittyessä diagnoosi saattaa muuttua. Tärkeintä on, että lapsen tarvitsema kuntoutus aloitetaan mahdollisimman varhain.

Eläke

Maksetusta hoitopalkkiosta kertyy perhehoitajalle eläkettä. Kertymäprosentti on 1,5. Sijoitetulle lapselle maksettava eläke peritään lapsen itsenäistymisvarojen tilille. Kts. **Itsenäistymisvarat**.

Ensimmäisen vuoden tehostettu tuki

Lapsen perhehoitoon sijoittamispäivästä alkaa Helsingissä sijaisperheen tehostettu tuki, joka kestää vuoden. Tehostetun tuen antamisesta vastaa perhehoidon sosiaalityöntekijä, joka tekee sijaisperheeseen useita kotikäyntejä, tarvittaessa yhdessä perhehoidon sosiaaliohjaajan kanssa. Käynneillä keskustellaan kaikista kysymyksistä, joita sijaisperheenä toimimisen alussa herää. Keskustelut ovat luottamuksellisia eikä niistä kerrota muille viranomaisille tai lapsen biologisille vanhemmille paitsi silloin, jos kertomisesta on erikseen sovittu.

Perhehoidon sosiaalityöntekijä voi olla mukana lapsen, syntymävanhempien ja sijaisperheen ensimmäisessä tapaamisessa.

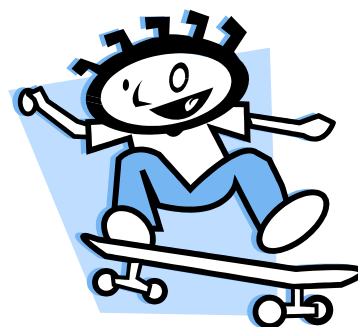
Sijaisvanhempien on tärkeä myös itse olla aktiivisia ja ottaa yhteyttä sosiaalityöntekijään silloin, kun he tarvitsevat apua ja tukea. Tehostetun tuen päätyttyäkin perhehoidon sosiaalityöntekijä tulee vähintään 2 kertaa vuodessa kotikäynneille ja järjestää asiakassuunnitelmanneuvotteluja.

Harrastuskorvaus

Kouluikäisen lapsen harrastuksiin myönnetään vuosittain harrastusraha. Harrastusraha ja kulukorvauksella katetaan lapsen harrastukset. On toivottavaa, että lapsella on jokin hänen taipumuksiaan vastaava säännöllinen harrastus. Erikseen korvataan kaksi polkupyörää sijoituksen aikana sekä koululiikunnassa edellytettävät välineet (luistimet, sukset, monot).

Harrastusraha maksetaan kuittia vastaan perhehoitajan tilille tai suoraan laskuttajalle.

Alle kouluikäisen lapsen harrastusmenot perhehoitaja maksaa kulukorvauksesta.

Hoitopalkkio ja kulukorvaus

Sijoitetun lapsen hoidosta maksetaan hoitopalkkiota ja kulukorvausta.

Hoitopalkkio ja kulukorvaus lasketaan perhehoitajalle tuloksi ja niiden yhteismäärästä suoritetaan ennakonpidätys. Veroilmoituksessa kulukorvaus ja hoitopalkkio ilmoitetaan tuloina, mutta kulukorvaus merkitään kokonaisuudessaan vähennyksiin. Perhehoitajalle eri nimikkeillä (loma-ajan korvaus, kilometrikorvaus jne.) maksetut korvaukset ovat ennakonpidätyksen alaisia ja veronalaisia tuloja.

Kotona lasta päätoimisesti hoitavan perhehoitajan palkkio on suurempi kuin työssä käyvän tai päätoimisesti opiskelevan. Perhehoitaja voi olla työttömänä työnhakijana ja saada työttömyyskorvausta, vaikka saakin kotona lasta hoitavan perhehoitajan palkkiota. Myös vuorotteluvapaalle lasta hoitamaan jäänyt perhehoitaja saa kotona lasta hoitavan perhehoitajan palkkiota.

Ammattiin valmistavassa tai yleissivistävässä koulutuksessa oleva perhehoitaja on päätoiminen opiskelija. Hän saa yhtä suurta hoitopalkkiota kuin työssä käyvä perhehoitaja.

Perhehoitajalla on velvollisuus ilmoittaa olosuhteissaan tapahtuneista muutoksista välittömästi perhehoitoon. Välittömällä ilmoituksen tekemisellä vältetään liikaa maksettujen palkkioiden takaisin perimiseltä.

Hoitopalkkion suuruudesta sovitaan toimeksiantosopimuksessa. Palkkioon tehdään vuosittain tammikuussa automaattisesti indeksitarkistus. Uusista palkkioista ja kulukorvauksista tiedotetaan vuoden alussa kaikille sijaisperheille. Tämän esitteen liitteistä löytyvät nyt voimassa olevat hoitopalkkiot ja kulukorvaukset.

Lapsen hoidosta voidaan maksaa **erityishoitopalkkiota** hoidon vaativuuden takia. Lapsen hoidettavuus saattaa vaihdella eri ikäkausina. Mikäli palkkion tarkistaminen tuntuu aiheelliselta, kannattaa ottaa heti yhteyttä perhehoidon sosiaalityöntekijään, joka toimittaa täytettäväksi hakemuksen erityishoitopalkkiosta. Lapsen lääkärintodistuksista, epikriiseistä, terapeuttien lausunnoista ym. kannattaa lähettää hänelle kopiot. Päätöksen palkkion tarkistamisesta tekee johtava sosiaalityöntekijä. Sosiaalityöntekijä tarkistaa vuosittain erityishoitopalkkiota saavan lapsen tilanteen.

Kulukorvaus kattaa lapsen hoidosta aiheutuvat jokapäiväiset menot, kuten asuminen, ruoka, vaatteet jne.

Kulukorvaukseen sisältyvät myös tavanomaiset terveydenhuoltomenot. Niitä ovat esimerkiksi käsikauppalääkkeet ja satunnaiset antibioottikuurit. Perhehoitajan omavastuuosuus terveydenhuoltokustannuksissa on 170 €/vuosi. Perhehoitajan täytyy säästää kaikki kuitit ja alkuperäisiä kuitteja vastaan omavastuuosuuden täytyttyä maksetaan ylimenevät kustannukset perhehoidosta.

Hoitovapaa ja osittainen hoitovapaa

Työsopimuslaki antaa perhehoitajallekin oikeuden hoitovapaaseen ja osittaiseen hoitovapaaseen eli lyhennettyyn työaikaan lapsensa tai muun hänen taloudessaan vakituisesti asuvan lapsen hoitamiseksi. Sijoitettua, alle 3 - vuotiasta, lasta voi siis jäädä hoitamaan hoitovapaalle.

Kotihoidon tuen kannalta tilanne eroaa oman lapsen hoidosta. Jos lapsi on elatuksen sisältävässä kunnan järjestämässä perhehoidossa, hänestä ei makseta kotihoidon tukea hoitajalle. Huostaanottotilanteessa tuen maksaminen lakkaa heti, kun hoito ja kasvatusta on järjestetty kodin ulkopuolella eikä kotihoidon tukea makseta sijoitetusta lapsesta myöskään perhehoitajalle. Työajan lyhentäminen sijoitetun lapsen hoidon vuoksi ei oikeuta samaan osittaista hoitorahaa. Jos perhehoitajalla on oikeus lasten kotihoidon tai yksityisen hoidon tukeen oman lapsen vuoksi, etuuden määrää laskettaessa sijoitettua lasta ei huomioida perheen kanssa ja hoitopalkkio huomioidaan hoitolisään vaikuttavana tulona.

Huoltajuus

Huoltajuus ei siirry huostaanotossa. Sijoitetun lapsen huoltajia ovat yleensä hänen syntymävanhempansa tai toinen heistä. Huoltajalla on oikeus sanoa mielipiteensä lasta koskevista tärkeistä asioista. Tällaisia asioita ovat erityisesti koulunkäyntiin ja terveydenhuoltoon liittyvät asiat. Muun muassa lapsen erityisluokalle siirtymistä suunniteltaessa on kuultava huoltajia.

Ilman huoltajien suostumusta ei saa muuttaa huostaan otetun lapsen uskontokuntaa, nimeä ja kansalaisuutta.

Sosiaalilautakunnalla on oikeus päättää huostaan otetun lapsen hoidosta, kasvatuksesta, valvonnasta ja muusta huolenpidosta sekä olinpaikasta. Sijoittamalla lapsen perheeseesi sosiaalilautakunta on oikeuttanut sinut vastaamaan lapsen jokapäiväisestä hoidosta ja kasvatuksesta.

Lapsen jokapäiväiseen hoitoon kuuluu muun muassa lapsen koulunkäynnistä, hammashuollosta, terveydenhuollosta ja harrastuksista huolehtiminen. Näihin liittyen saat täytettäväksesi lomakkeita, joihin

pyydetään huoltajan allekirjoitusta. Perhehoitajana voit allekirjoittaa lasta koskevat lomakkeet, koepaperit ym. vaikka et ole lapsen huoltaja.

Huostaanotto

Lastensuojelulain 40 pykälän mukaan sosiaaliviranomaisilla on velvollisuus ottaa lapsi huostaan ja järjestää hänelle sijaishuolto, jos:

1. Puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kasvuolosuhteet uhkaavat vakavasti vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä; tai
2. lapsi vaarantaa vakavasti terveyttään tai kehitystään käyttämällä päihteitä, tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muulla niihin rinnastettavalla käyttäytymisellään.

Huostaanottoon ja sijaishuollon järjestämiseen voidaan kuitenkin ryhtyä vain, jos:

3. (lastensuojelulain) 7 luvussa tarkoitetut toimet eivät olisi lapsen edun mukaisen huolenpidon toteuttamiseksi sopivia tai mahdollisia taikka jos ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi; ja tarkoituksenmukaisia tai mahdollisia tai jos ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi
4. ja jos sijaishuollon arvioidaan olevan (lastensuojelulain) 4 §:n mukaisesti lapsen edun mukaista.

Suurin osa huostaanotoista tehdään yhteistyössä lapsen syntymävanhempien kanssa. Usein huostaanottoa edeltävät monet avohuollon tukitoimet ja tiivis yhteistyö sosiaalityöntekijöiden ja lapsen vanhempien välillä.

Niin sanottu tahdonvastainen huostaanotto on kyseessä silloin, kun huoltaja tai 12 vuotta täyttänyt lapsi itse vastustaa huostaanottoa tai siihen liittyvää sijaishuoltoon sijoittamista taikka jos kuuleminen on jätetty suorittamatta muusta kuin LSL 42 §:n 3 momentissa mainitusta syystä. Silloin huostaanottoasian ratkaisee hallinto-oikeus.

Sosiaalihuollosta vastaavalla toimielimellä on oikeus päättää huostaanotetun lapsen olinpaikasta, hoidosta, kasvatuksesta, valvonnasta, muusta huolenpidosta ja näiden toteuttamiseksi tarpeellisesta opetuksesta ja terveydenhuollosta.

Huostaanoton lakkaaminen

Huostaanotto on voimassa toistaiseksi ja lakkaa viimeistään, kun nuori täyttää 18 vuotta. Huostaanotto voidaan lakkauttaa myös aiemmin, mikäli lapsen biologisten vanhempien tilanne muuttuu niin, että huostaanoton tarve lakkaa. Lapsen huoltajat voivat anoa huostaanoton lakkauttamista. Silloin sosiaalityöntekijät tutkivat lapsen tilanteen. He arvioivat sitä, onko lapsen edun mukaista muuttaa takaisin biologisten vanhempien luokse vai jatkaa asumista sijaisperheessä. Sosiaalityöntekijät kuulevat asiasta sekä lasta, tämän biologisia vanhempia että perhehoitajia.

Hätätilanne

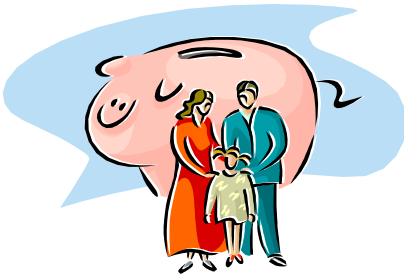
Kun perhehoitaja tarvitsee äkillisesti sosiaalityöntekijän apua ja neuvoja, voi häntä tavoitella puhelimitse. Jos lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä ei ole paikalla, voi soittaa maanantaista perjantaihin klo 8 – 16 pitkäaikaisen perhehoidon päivystyspuhelimeen (09) 310 43490.

Virka-ajan ulkopuolella Helsingissä päivystää sosiaalipäivystys, puh. 020 696 006, joka on auki ympäri vuorokauden. Puhelimeen vastaavat kokeneet kriisityöhön perehtyneet sosiaalityöntekijät.

Yleinen hätänumero on 112. Sen kautta voi hälyttää poliisin, paloauton ja ambulanssin.

Ilmoitusvelvollisuus

Perhehoitajalla on velvollisuus ilmoittaa omissa tai hänelle sijoitetun lapsen olosuhteissa tapahtuneista muutoksista perhehoidon sosiaalityöntekijälle. Esimerkiksi perhehoitajan töiden aloittaminen alentaa aiemmin kotona päätoimisesti lasta hoitaneen perhehoitajan palkkiota. Olosuhteiden muutosta koskevan ilmoituksen viivästyminen johtaa perhehoitajalle liikaa maksetun palkkion takaisin perintään. Vuoden alussa lähetetyn kirjeen mukana tulee ilmoituslomake, jolla voi ilmoittaa kaikki muutokset.

Itsenäistymisvarat

Kaupunki perii sijoituksen aikana lapselle tulevat tulot, esim. eläkkeet ja vammaistuet hoidon korvauksena. Myös lapsen vanhemmilta voidaan periä korvausta lapsen hoidosta. Näistä tuloista kaupunki tallettaa kalenterikuukausittain 40 prosenttia lapselle itsenäistymisvaroiksi. Varat ovat nuoren käytettävissä hänen täytettyään 18 vuotta.

Itsenäistymisvaroilla hankitaan monesti nuoren ensimmäisen oman kodin varusteet. Itsenäistymisvarojen määrä vaihtelee sen mukaan, kuinka

suuret tulot lapsella on ollut sijoituksen aikana.

Jos lapselle ei ole kertynyt sijoituksen aikana itsenäistymisvaroja, kaupunki myöntää alkuavustuksen ensimmäisen oman kodin kalustamiseen. Summa on pieni, mutta riittää välttämättömään.

Julkisuus

Sijaisperheessä asuva lapsi ei ilman huoltajien lupaa saa esiintyä tunnistettavasti tiedotusvälineissä.

Lapsen kuvaa ei siten saa julkaista lehdessä tai internetissä, häntä ei saa haastatella radiossa tai televisiossa eikä hänestä otettuja kuvia tai filmejä saa muutenkaan julkisesti esittää elleivät hänen huoltajansa ole antaneet siihen kirjallisesti lupaa.

Päiväkotia ja koulua käyvät lapset saavat päiväkodista automaattisesti lomakkeet, joilla huoltaja voi antaa luvan lapsen kuvaamiseen ja haastattelemiseen. Mikäli sijaisperhe ei ole yhteydessä lapsen huoltajiin, voi sosiaalityöntekijältä kysyä, onko hänen mahdollista saada huoltajilta lupalappuun allekirjoitukset.

Eri asia luonnollisesti ovat sijaisperheen omaan käyttöön otetut valokuvat ja filmit, joita katsellaan perhepiirissä, sukulaisten tai perheen ystävien kanssa. Tällaista käyttöä rajoitukset eivät koske.

Jälkihuolto

Huostaanoton lakkaamisen jälkeen nuori voi siirtyä jälkihuoltoon. Jälkihuollon tarkoituksena on tukea nuorta itsenäisen elämän alkuun. Sosiaalityöntekijät avustavat ensimmäisen oman asunnon hankinnassa ja tukevat opiskelussa.

Oikeus jälkihuoltoon säilyy, vaikka huostaanotto lakkautettaisiin ennen lapsen täysi-ikäiseksi tuloa.

Jälkihuoltoon valmistautuminen kannattaa aloittaa hyvissä ajoin, mieluiten jo noin 15-vuotiaana. Silloin sijaisvanhempien kannattaa arvioida yhdessä nuoren kanssa, missä itsenäistymisen osa-alueessa (esim. rahan käyttö, sosiaaliset suhteet, siisteys, hygienia, päivärytmi) hän tarvitsee harjoitusta. Itsenäistymissuunnitelmissa voidaan yhdessä pohtia, miten nuorta parhaiten tuetaan itsenäiseen elämään valmistautumisessa. Jokaiselle 17-vuotiaalle laaditaan asiakassuunnitelmaan itsenäistymissuunnitelma.

Kiintymys

Alussa sijoitettu lapsi voi tuntua vieraalta ja kovin erilaiselta sijaisperheen muihin lapsiin verrattuna. Hän on oma persoonansa, joka tuo mukanaan omat tapansa ja totumuksensa.

Kiintymyksen syntymiseen kannattaa antaa aikaa sekä itselle että sijoitetulle lapselle. Kiintymys syntyy arkisen huolenpidon ja läheisyyden myötä ja kasvaa vähitellen.

Kiintymyksen syntymiselle on eduksi, mikäli sijaisvanhempi pystyy jonkin aikaa hoitamaan sijoitettua lasta kotona. Esimerkiksi vuorotteluvapaa tarjoaa mahdollisuuden lyhytaikaiseen kotiin jäämiseen. Vuorotteluvapaan ajalta maksetaan vuorottelukorvaus. Vuorotteluvapaalle sijoitettua lasta kotiin hoitamaan jäävä perhehoitaja saa kotona lasta hoitavan perhehoitajan palkkion ja kulukorvauksen. Kotona lasta hoitavan perhehoitajan palkkio on suurempi kuin työssä käyvän.

Mikäli aika kuluu ja lapsi tuntuu edelleen vieraalta, kannattaa ottaa yhteyttä sosiaalityöntekijään. Myös perheneuvolasta voi kysyä neuvoa. Esimerkiksi theraplay-terapialla on saatu hyviä tuloksia kiintymyssuhteen ongelmissa.

Kiireellinen sijoitus

Sosiaalityöntekijä sijoittaa lapsen kiireellisesti silloin, kun lapsi on välittömässä vaarassa. Kiireellinen sijoitus on voimassa korkeintaan 30 päivää. Poikkeustapauksessa sosiaalityöntekijät voivat jatkaa kiireellisen sijoituksen voimassaoloaikaa. Kiireellinen sijoitus voi tällöin kestää enintään 60 päivää sijoituksen alkamisesta.

Kilometrikorvaus

Helsingin ulkopuolella asuville perhehoitajille korvataan sijoitetun lapsen kuljettamisesta omalla autolla oman kunnan ulkopuolelle 0,20 e/ km v. 2017. Korvausta haetaan allekirjoitetulla lomakkeella, josta käy ilmi lapsen tai lasten nimet, matkan kohde/tarkoitus ja ajatut kilometrit. Korvaus on vuodesta 2015 alkaen veronalaista tuloa, mutta lopullisessa verotuksessa verohallinto vähentää viran puolesta kustannusten korvaukset veronalaisesta tulosta. Korvaushakemus lähetetään sosiaalityöntekijälle. Korvaus lähtee maksuun perhehoidon toimistosihteerien kautta ja palkkatoimiston maksamana perhehoitajan tilille.

Kulukorvaukseen sisältyvät lapsen viemiset esim. kavereille, harrastuksiin, rippikouluun ym. lapsen ikävaiheeseen liittyvät kuljetukset. Terapiakuljetuksiin haetaan ensisijaisesti tuki Kelasta ja koulukuljetuksiin kunnan opetusvirastolta.

Kotihoidontuki

Sijoitettua lasta kotiin hoitamaan jäävä sijaisvanhempi ei ole oikeutettu kotihoidontukeen. Monet sijaisvanhemmat ovat sijoituksen alussa jääneet vuorotteluvapaalle. Vuorotteluvapaan ajalta maksettavan korvauksen lisäksi sijaisvanhempi saa kotona lasta hoitavan perhehoitajan palkkion. Vuorotteluvapaasta saa lisätietoa muun muassa työvoimatoimistosta ja Kelasta.

Kotikunta

Helsingin sijoittaman lapsen kotikunta on Helsinki hänen täysi-ikäisyyteensä asti. Jos lapsi muuttaa sijaisperheeseen Helsingin ulkopuolelle, merkitään sijaisperheen asuinkunta lapsen muuttoilmoitukseen tilapäiseksi asuinkunnaksi. 18-vuotiaana tehdään muuttoilmoitus ja nuoren asuinkunnaksi tulee se paikkakunta, jossa hän tosiasiallisesti asuu.

Koulutus

Helsinki järjestää perhehoitajille vuosittain täydennyskoulutusta. Koulutusten pituus ja muoto vaihtelevat.

Perhehoitajille sopivaa koulutusta järjestävät myös muun muassa Perhehoitoliitto, Pelastakaa Lapset ry ja Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Niistä saa hyvin tietoa netistä. Perhehoitajat itse vastaavat muun kuin Helsingin järjestämän koulutuksen kustannuksista.

Käynnistämiskorvaus

Perhehoidon käynnistämävaiheessa sijaisperhe hankkii perheeseen sijoitettavalle lapselle välttämättömät tarvikkeet. Tällaisia ovat esim. sänky, hoito- tai kirjoituspöytä, kirjoituspöydän tuoli, vuodevaatteet, rattaat ja turvaistuin. Myös lapselle varatun huoneen pintaremonttiin tarvittaviin tarvikkeisiin, mm. tapettiin ja maaliin, myönnetään korvausta. Käynnistämiskorvauksella hankittavista tarvikkeista kannattaa keskustella ennen hankintoja perhehoidon sosiaalityöntekijän kanssa.

Lapselle ostetuista tarvikkeista tulee säilyttää kuitit ja lähettää ne yhdessä täytetyn laskulomakkeen kera perhehoidon sosiaalityöntekijälle. Lapsen tarvitsemat hankinnat on hyvä maksaa erillään perheen muista hankinnoista, jolloin perhehoitaja saa erilliset kuitit lapselle tehdyistä hankinnoista. Hankintojen kustannukset on silloin helppo siirtää itse laskulomakkeelle. Alkuperäiset kuitit lähetetään tarvittaessa takaisin perhehoitajalle, jos niitä tarvitaan esim. takuun takia.

Perhehoidon toimistosihteerin maksaa hyväksyttävistä kuluista käynnistämiskorvauksen sen jälkeen, kun toimeksiantosopimus on allekirjoitettu.

Käynnistämiskorvauksesta voi tehdä lapselle hankintoja maksimissaan vuoden sijoituksen alkamisen jälkeen.

Käyttövarat

Lapselle tai nuorelle hänen omaan käyttöönsä kuukausittain annettavat käyttövarat sisältyvät kulukorvaukseen.

Alle 15-vuotiaan käyttövaran tulee perhehoitajalain mukaan vastata hänen yksilöllistä tarvettaan. 15-vuotta täyttäneen käyttövara on lain mukaan vähintään 1/3 elatustuen määrästä eli 52,91 e/kk. Vuonna 2019 elatustuki on suuruudeltaan 158,74 e.

Se, annetaanko käyttövara lapselle/nuorelle kokonaisuudessaan kerran kuukaudessa vai jaettuna viikkorahoiksi, on sijaisperheen itse päätettävissä. Perhehoitajan tulee lähettää lapsen/nuoren vastuusosiaalityöntekijälle vuoden lopussa selvitys lapselle/nuorelle maksetuista käyttövaroista, jotka lapsi/nuori on kuitannut saaneensa. Lomakkeen saa lapsen vastuusosiaalityöntekijältä.

Lainsäädäntö

Perhehoidon toteutuksessa noudatetaan mm. seuraavia säädöksiä niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen: perhehoitolaki (263/15), asetus perhehoitajalle maksettavasta palkkiosta ja korvauksesta, sosiaalihuoltolaki (1301/14), sosiaalihuoltoasetus (607/83), lastensuojelulaki (417/2007), laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/00), laki ja asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/92) ja (912/ 92), laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/02), laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/83) ja asetus lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (556/94).

Lapsen kehitys, tavat ja tottumukset

Vastaanottoperheissä ja lastenkodeissa tehdään sijaisperheeseen muuttavista lapsista havainnointiyhteenveto, johon on kirjattu kaikki se tieto, mitä sijoituksen aikana on lapsen kehityksestä, tavoista ja tottumuksista saatu.

Lapsen kuuleminen

Sosiaalityöntekijät toivovat, että perheeseen sijoitetun lapsen ääni tulee kuuluviin häntä koskevassa päätöksenteossa. Siksi he tapaavat lasta ilman sijaisvanhemman läsnäoloa esimerkiksi ennen asiakassuunnitelmaa. Pienten lasten kuulemisessa käytetään apuna toiminnallisia menetelmiä, kuten Nalle-kortteja, Elämän tärkeät asiat – kortteja tai erilaisia pelejä ja piirrostehtäviä.

Isompi lapsi voi halutessaan myös kirjoittaa sosiaalityöntekijälleen kirjeen tai soittaa hänelle.

On tärkeää, että lapsi osallistuu itse asiakassuunnitelmaan, jos se on mahdollista.

Lapsilisä

Lapsilisä maksetaan sijaisperheelle. Perhehoitaja itse hakee Kelalta lapsilisän. Lapsilisä kannattaa hakea heti lapsen muuttaessa sijaisperheeseen, jotta se alkaa tulla sijoitusta seuraavan kuukauden alusta lähtien sijaisperheelle. Perhehoidon sosiaalityöntekijä lähettää suoraan Kelalle lausunnon, jonka perusteella sijaisvanhemmalle maksetaan sijoitetun lapsen lapsilisä.

Lapsilisän suuruus määräytyy sijaisperheen lapsilisään oikeutettujen lasten lukumäärän mukaan. Jos perheessä on esimerkiksi ennestään kolme lasta ja sijoitettu lapsi tulee neljänneksi, perhe saa yhtä suuren lapsilisän kuin perhe, jolla on neljä biologista lasta.

Laskut

Sijoitetun lapsen asioihin liittyvät alkuperäiset kuitit ja laskut pitää lähettää perhehoitoon mielellään heti tai viimeistään 2 kk menojen syntymisestä. Laskutuksessa perhehoitaja käyttää laskulomaketta, josta ilmenee lapsen nimi ja perhehoitajan nimi ja selvitys kuluista. Laskulomakkeita saa sosiaalityöntekijältä.

Lasten määrä

Sijaisperheessä voidaan samanaikaisesti hoitaa enintään kuutta lasta perheen omat, alle kouluikäiset lapset mukaan

luettuina jos hoitopaikassa asuu vähintään kaksi kelpoisuusvaatimukset täyttävää perhehoitajaa. Poikkeuksen muodostavat sisarukset ja muut saman perheen jäsenet, joita voi hoidossa olla samanaikaisesti useampia.

Matkakulut

Kun sijaisvanhempi kuljettaa lasta oman kuntansa alueella tapaamisiin, terapiaihin ym. sisältyvät kustannukset kulukorvaukseen.

Perhehoitajille korvataan oman auton käytöstä oman kunnan ulkopuolelle 0,20 e/ km. Korvausta haetaan allekirjoitetulla lomakkeella, josta käy ilmi lapsen tai lasten nimet, matkakohde/tarkoitus ja ajettu kilometrit. Lomake lähetetään sosiaalityöntekijälle, joka toimittaa sen toimistosihteerille. Perhehoitajien kilometrikorvaus on veronalaista tuloa. Korvaus maksetaan palkkojen kautta perhehoitajan tilille.

Kulukorvaukseen sisältyvät lapsen viemiset esim. kavereille, harrastuksiin, rippikouluun ym. lapsen ikävaiheeseen liittyvät

kuljetukset. Terapiakuljetuksiin haetaan ensisijaisesti tuki Kelalta.

Muut matkakulut (esim. lapsen bussilippu) haetaan kirjallisesti perhehoidosta. Laskuun tulee liittää alkuperäiset kuitit ja selonteko matkoista. Matkakulut maksetaan perhehoitajan tilille. Mikäli peruskoulun jälkeinen koulumatka on yli 10 km, hakee perhehoitaja/opiskelija koulumatkatukea KELA:sta. Peruskoulun matkakulut sisältyvät kulukorvaukseen.

Menneisyys

Sijoitetun lapsen kanssa kannattaa puhua hänen menneisyydestään hänen ikäkauteensa sopivalla tavalla. Lapsen kanssa voidaan esimerkiksi katsella valokuvia tai täyttää yhdessä hänen kanssaan omaa "vauvakirjaa". Lapsi alkaa usein puhua menneisyydestään vasta jonkin aikaa sijaisperheessä asuttuaan. Osalla lapsista menneisyyden kokemukset ovat niin vaikeita, että he eivät edes muista niitä. Lasta ei kannata painostaa puhumaan kokemuksistaan.

Perhehoidosta on saatavissa kirja, "Minun kirjani", jonka avulla voi lapsen kanssa käsitellä lapsen menneisyyttä.

Lapsen menneisyydessä saattaa olla hyvinkin raskaita asioita, hylkäämistä, turvattomuutta ja jopa väkivaltaa. Jos tuntuu siltä, että lapsi tarvitsee apua näistä kokemuksista selvitäkseen, kannattaa ottaa yhteyttä lapsen sosiaalityöntekijään. Hänen kanssaan voi yhdessä miettiä, minkä tahon puoleen asiassa kannattaa kääntyä. Lapsi voi saada terapeutista apua muun muassa perheneuvolasta tai lasten- ja nuorten psykiatriselta poliklinikalta.

Nuorella on mahdollisuus muodostaa kuvaa omasta menneisyydestään tutustumalla hänestä sosiaalitoimistossa koottuihin lastensuojeluasiakirjoihin. Niiden lukemisesta tulee etukäteen sopia sosiaalityöntekijän kanssa. Nuori saattaa haluta vieraila lastenkodissa, jossa hän on pienenä asunut. Vierailusta kannattaa sopia etukäteen lastenkodin henkilökunnan kanssa.

Muuttoilmoitus

Muuttoilmoitus on lain mukaan tehtävä viikon kuluessa muutosta. Sijoitetun lapsen kotikunta ei muutu, joten hänen muuttonsa on tilapäinen.

Perhehoitajan täytyy tehdä hänelle sijoitetusta lapsesta muuttoilmoitus. Muuttoilmoitus tehdään postista saatavalla lomakkeella. Perhehoitaja ei voi maistraatin kautta tehdä muuttoilmoitusta sijoitetusta lapsesta.

Omahoitaja

Helsinkiläisissä lastenkodeissa asuvilla lapsilla on kaikilla omahoitaja, joka pääasiassa vastaa lapsen asioista. Hän on sijaisperheen apuna ja tukena sekä tutustumisvaiheessa että lapsen muuttaessa

perheeseen. Omahoitajalta voi kysyä apua ja neuvoja myös silloin, kun lapsi on jo jonkin aikaa asunut sijaisperheessä. Monesti hän on lapsen syntymävanhempien ohella paras kertomaan lapsen yksilöllisistä tavoista ja tottumuksista.

Opintojen tukeminen

Helsinki tukee sijoittamiensa nuorten opiskelua taloudellisesti.

Kelan maksamaa opintorahaa ja mahdollista opiskelijan asumistukea tulee luonnollisesti myös anoa. Opintokulut katetaan ensisijassa opintorahalla. Jälkihuollossa olevaa nuorta ei veloiteta ottamaan opintolainaa. Tarvittaessa häntä voidaan avustaa toimeentulotuella. Mikäli koulumatka on yli 10 km, hakee perhehoitaja/opiskelija myös koulumatkatukea KELA:sta.

Huostaan otetun nuoren ei tarvitse ilmoittaa opintotukihakemuksessa vanhempien tai sijaisvanhempien tuloja. Maininta huostaanotosta riittää takaamaan täysimääräisen opintotuen saamiseen.

Pahoinpitely

Suomen laki kieltää yksiselitteisesti lapsen pahoinpitelyn. Mikäli sijoitettu lapsi kertoo, että häntä on pahoinpidelty tai siitä on merkkejä näkyvissä, on heti otettava yhteyttä sosiaalityöntekijään. He ohjaavat tarvittaessa lapsen tarkempiin tutkimuksiin. Sosiaalityöntekijät tekevät, mahdollisesti konsultoituaan ensin poliisia tai lakimiestä, tutkimuspyynnön poliisille.

Lapsen pahoinpitelyn muodoista yksi on lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö. Sillä tarkoitetaan aikuisten lapsiin tai alaikäisiin nuoriin kohdistamia seksuaalisia tekoja.

Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö paljastuu monesti vasta sijaisperheessä. Hyväksikäytetty lapsi saattaa oireilla hyvin hämmentävillä tavoin. Lapsen käytös saattaa esimerkiksi olla avoimen flirttailevaa ja selvästi ikätasoon kuulumatonta tai hän tyydyttää itseään pakonomaisesti.

Heti, kun lapsen käytös ja/tai puheet herättävät epäilyn mahdollisesta seksuaalisesta hyväksikäytöstä, tulee ottaa yhteyttä sosiaalityöntekijään! On tärkeää, että lapsi saadaan välittömästi tutkimuksiin ja hoitoon.

On myös mahdollista, joskin erittäin harvinaista, että sijaisperhettä epäillään heille sijoitetun lapsen pahoinpitelystä. Kaikki pahoinpitelyepäilyt selvitetään.

Pedofiilit ovat aikuisia, joilla on pysyvä seksuaalinen mielenkiinto lapsia kohtaan. Internet ja varsinkin sen monet lasten ja nuorten suosimat keskustelupalstat vetävät puoleensa pedofiilejä. He käyttävät nettiä uusien uhrien etsimiseen tekeytymällä itse lapseksi tai nuoreksi. Lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja sitä koskevan epäilyksen tutkinnasta löytyy hyvin tietoa netistä.

Internetin vaarat on syytä tiedostaa ja keskustella niistä asiallisesti lasten kanssa. Esimerkiksi Mannerheimin lastensuojeluliiton internet-sivuilta löytyy hyvää materiaalia keskustelun pohjaksi. Muun muassa nuorille suunnattu Viisaasti verkossa – esite antaa hyvät eväät netin turvalliseen käyttöön.

Palkanlaskenta

Taloushallintopalvelu huolehtii sekä hoitopalkkioiden että kulukorvausten maksamisesta.

Hoitopalkkio ja kulukorvaus maksetaan jälkikäteen kuukauden viimeisenä arkipäivänä. Palkkion ja kulukorvauksen suuruus näkyy kotiin tulevassa palkkalaskelmassa. Se kannattaa tarkistaa, sillä atk ei ole erehtymätön. Verokortti ja tilinumero kannattaa toimittaa ajoissa perhehoidon sosiaalityöntekijälle! Hän lähettää ne edelleen Taloushallintopalveluun.

Perhehoitajien palkkoihin ja palkkioihin liittyvissä kysymyksissä voi ottaa yhteyttä perhehoidon toimistosihteriin tai sosiaalityöntekijään.

Pankkitili

Lapsen huoltajat säilyvät huostaanotosta huolimatta edelleen lapsen edunvalvojina. Käytännössä he voivat nostaa varoja alle 18-vuotiaan lapsensa nimissä olevalta pankkitililtä. Perhehoitajan kannattaa

avata omiin nimiinsä tili, johon sijaiskotilapsella on käyttöoikeus. Näin meneteltäessä lapsen syntymävanhemmat eivät pysty nostamaan omin päin lapsen tililtä rahaa.

Sijaisvanhemmuus on useimmille pankkitoimihenkilöille vieras asia. Pankissa asiointi tiliä avattaessa voi sen takia olla hämmentävää ja hieman hankalaa. Lapsen vastuusosiaalityöntekijältä kannattaa pyytää lausunto tilinavausta varten.

Parisuhde

Vanhempien toimiva parisuhde antaa voimaa arjen pyörittämiseen. Jos tuntuu siltä, että parisuhde on ajautumassa umpikujaan, kannattaa hakea apua.

Esimerkiksi kirkon perheasiainneuvottelukeskusten työntekijät ovat erikoistuneet parisuhteen ongelmien hoitoon. Heiltä saatu keskusteluapu on maksutonta ja luottamuksellista eikä siihen hakeutuvilta edellytetä ev.lut kirkon jäsenyyttä. Neuvontaan voi hakeutua joko parina, yksin tai perheenä.

Parisuhteesta on julkaistu monia hyviä oppaita. Niitä löydät kirjastosta. Väestöliiton nettisivuilla www.vaestoliitto.fi on paljon asiaa parisuhteesta ja sen vaiheista. Sieltä löytyy myös hyvin tietoa eri paikkakuntien neuvonta- ja pariterapiapalveluista sekä parisuhdekursseista.

Passi

Saadakseen sijoitetulle lapselle passin, sijaisvanhemman tulee pyytää sosiaalityöntekijältä lupa passihakemuksen liitteeksi. Sosiaalityöntekijä toimittaa edelleen pyynnön sosiaaliviraston lakimiehelle. Kyseinen lupa korvaa passin hakemuskaavakkeessa vaadittavat huoltajien allekirjoitukset.

Ulkomaille matkustettaessa tulee mukana olla voimassa oleva passi ja sosiaalityöntekijän antama matkustuslupa, jotka oikeuttavat lapsen matkustamaan sijaisperheen mukana. Passin hankintakuluista ja ulkomaanmatkan kuluista vastaa perhehoitaja.

Jotta ikäviltä yllätyksiltä vältyttäisiin, kannattaa sijaiskotilapsesi matkustuslupaa koskevat mahdolliset erityisvaatimukset selvittää matkanjärjestäjältä jo matkaa varattaessa.

Suosittellemme, että matkustusaikeista ilmoitettaisiin hyvissä ajoin etukäteen sosiaalityöntekijälle.

Mikäli mahdollista, kerro lapsen syntymävanhemmille etukäteen aikeestanne matkustaa. Näin asia ei tule heille jälkikäteen yllätyksenä lapsen kertoessa matkasta.

Etukäteen matkasta kertominen on viisasta myös siksi, että mahdollisessa hätätilanteessa (esim. luonnonmullistus) perhettänne osataan etsiä.

Perhehoitajan oikeudet

Perhehoitajalla on oikeus saada tarvittaessa tukea hoito- ja kasvatustehtävässään, saada valmennusta, koulutusta ja tarvittaessa työnohjausta sekä saada hoito- ja kasvatustehtävästään hoitopalkkiota sekä korvauksia sovitulla tavalla. Perhehoitajalla on myös oikeus tulla kuulluksi lapsen huoltoon liittyvissä kysymyksissä. Perhehoitolain mukaan perhehoitajalla on myös velvollisuus ottaa tukea ja valmennusta vastaan.

Perhehoitajan sairastuminen

Mikäli perhehoitaja sairastuu, perhehoitajan tulee ottaa yhteyttä lapsen asioista vastaavaan sosiaalityöntekijään ja neuvotella hänen kanssaan tilanteesta. Perhehoitajaa voi tiedustella kunnallista perhetyötä tai esimerkiksi Mannerheimin lastensuojeluliiton kautta hoitajaa. Sairauslomasta tulee olla lääkärintodistus. Perhehoitajalla on oikeus Kelan maksamaan sairauspäivärahaan.

Perhehoitajan velvollisuudet

Perhehoitajalla on velvollisuus turvata lapselle hyvä hoito ja kasvatusta sekä ikään ja kehitystasoon nähden tarpeellinen huolenpito ja valvonta sekä edistää lapsen edellä mainittujen oikeuksien toteutumista ja tukea ja edesauttaa lapsen ja hänen vanhempiensa sekä muiden hänelle läheisten henkilöiden välistä yhteydenpitoa siten kuin asiakassuunnitelmassa on sovittu. Perhehoitajan tulee tehdä yhteistyötä sosiaalilautakunnan ja sen alaisten työntekijöiden kanssa lapsen hoitoon ja kasvatukseen liittyvissä asioissa, osallistua perhehoidon neuvotteluihin virka-aikana ja pitää salassa lapsesta ja hänen vanhemmistaan sekä muista hänelle läheisistä henkilöistä saamia tietoja. Perhehoitaja ei voi luovuttaa

lasta perhekodista ilman sosiaalilautakunnan suostumusta. Perhehoitajalla on myös velvollisuus ilmoittaa perhehoitoon liittyvissä olosuhteissa tapahtuneista muutoksista sekä aikomuksestaan ottaa perhehoitoon muita henkilöitä.

Pitkäaikainen sijaisperhe

Pitkäaikainen sijaisperhe on valmis ottamaan suunnitelmallisesti huostaan otetun lapsen hoitoonsa sillä ajatuksella, että lapsi on perheen pysyvä jäsen.

Puhelinkulut

Kouluikäiselle lapselle on hyvä hankkia matkapuhelin, jolla lapsi voi pitää yhteyttä vanhempiinsa ja sukulaisiinsa. Perhehoitaja vastaa lapsen yhdestä puhelinliittymästä ja sen kuluista. Puhelimen hankinnasta ja sen käytöstä aiheutuvat puhelinkulut perhehoitaja maksaa hänelle maksettavasta lapsen kulukorvauksesta. Puhelinkuluja ei voida vähentää esim. lapselle maksettavasta käyttövarasta.

Perhehoitaja ei voi kieltäytyä vastaanottamasta lapsen syntymävanhemman lapselle hankkimaa puhelinta. Puhelinta kuitenkin käytetään ja pidetään päällä perheen käytäntöjen ja tapojen mukaisesti. Lapsen syntymävanhempi vastaa hankkimansa puhelimen laskun maksusta.

Päivähoito

Sijoitetun lapsen päivähoito kunnallisessa päivähoitossa on perhehoitajalle maksutonta.

Perhehoitajan tulee itse hakea lapselle päivähoitopaikkaa.

Jo hakemisvaiheessa on ilmoitettava, että paikkaa haetaan perhehoitoon sijoitetulle lapselle. Erityisesti Helsingin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osalta tämä on tärkeää. Perhehoidon sosiaalityöntekijä järjestää Helsingistä maksusitoumuksen sijoitetun lapsen päivähoitoa varten. Maksusitoumus takaa sen, että Helsinki maksaa perhehoitajan kotikunnassa helsinkiläiselle lapselle tarjotun päivähoiton.

Perhehoitajan kotikunta voi kieltäytyä antamasta lapselle päivähoitopaikkaa, ellei sitoumus ole saapunut ajoissa!

Päivähoitossa olevan lapsen perhehoitajalle maksetaan työssä olevan perhehoitajan palkkiota 686,25 e/kk, ellei lapsi ole päivähoitossa kuntoutuksellisista syistä.

Rikosrekisteriote

Sijaisvanhemmilta pyydetään rikosrekisteriote (kts. laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002) ennen sijoitettavan lapsen tapaamista. Esitettävä rikosrekisteriote ei saa olla kuutta kuukautta vanhempi. Rikosrekisteriote näytetään perhehoidon johtavalle sosiaalityöntekijälle, jonka jälkeen se palautetaan perhehoitajille. Rikosrekisteriote pyydetään Oikeusrekisterikeskukselta ja lomake sen pyytämistä varten löytyy netissä osoitteesta

<http://www.oikeus.fi/oikeusrekisterikeskus/18189.htm> .

Rippikoulu

Ev.lut kirkkoon kuuluvat nuoret käyvät yleensä rippikoulun sinä vuonna, kun täyttävät 15. Seurakuntien järjestämät rippikoululeirit ovat kohtuuhintaisia. Poikkeuksen muodostavat erilaiset teemarippikoulut, joiden hinta saattaa kohota jopa satoihin euroihin. Perhehoitaja maksaa rippikoulun kulukorvauksesta tai hakee tuen seurakunnasta.

Prometheus-leirit ovat elämäkatsomuksiin sitoutumattomille tarkoitettuja aikuistumisleirejä. Niitä voi verrata kirkon järjestämiin rippikoululeireihin. Leireistä saa lisätietoa Prometheusleirin-tuki ry:stä:

www.protu.fi

Ilman huoltajan suostumusta perhehoitaja **ei voi** muuttaa lapsen uskontokuntaa! Käytännössä kirkkoon kuulumaton nuori ei ilman huoltajan suostumusta saa käydä rippikoulua. Nuori ei myöskään ilman

huoltajan suostumusta saa osallistua muun kuin huoltajan hänelle valitseman uskonnollisen suuntauksen rippikouluun.

Sairauspäivärahat ja kuntoutus

Perhehoitajan työkyvyttömyyttä arvioidaan toimenkuvasta saatavan selvityksen pohjalta. Perhehoitaja kuvaa päivärahaa hakiessaan työtään ja kertoo, mistä työstä on estynyt sairauden, vian tai vamman johdosta, kuka työn tekee sairausloman aikana jne.

Kelan kuntoutuskursseista voi löytyä erityisesti perhehoitajille tarkoitettuja kuntoutuskursseja.

Sinut

Suomen sijaiskotinuorilla on oma yhdistys, SINUT ry. Sinuihin voivat liittyä 13–25 – vuotiaat sijaiskotinuoret ja sijaisperheiden biologiset nuoret. Sinuille järjestetään mm. leirejä. Lisätietoja sinujen toiminnasta saat perhehoitajien alueyhdistyksestä tai Perhehoitoliitosta.

Sopeutumisvalmennus

Tieto lapsen sairaudesta hämmentää.

Sopeutumisvalmennuskurssilla saadaan tietoa sairaudesta ja tavataan muita samassa tilanteessa olevia perheitä. Nuorille järjestetään omia, sairauden itsehoitoon ja vertaistukeen painottuvia kursseja.

Sopeutumisvalmennuskursseista saa tietoa lasta hoitavalta taholta, Kelasta ja potilasjärjestöistä.

Sukulaissijoitus/Läheisverkostosijoitus

Kun lapsi sijoitetaan perheeseen, jonka vanhemmat ovat hänelle sukua, puhutaan sukulaissijoituksesta, josta nykyisin käytetään nimeä läheisverkostosijoitus. Lapsen ja sijaisvanhemman sukulaisuussuhdetta lukuun ottamatta sukulaissijoitus ei poikkea millään tavalla muista sijaiskotisijoituksista.

Sukulaissijaisvanhemmat saavat samalla tavalla perhehoitajan palkkion ja kulukorvauksen kuin muutkin sijaisvanhemmat. Heillä on oikeus myös kaikkiin muihin sijaisvanhempia koskeviin tukitoimiin, kuten ensimmäisen vuoden tehostettuun tukeen, koulutukseen, vapaan korvaukseen ym.

Terveydentila

Lapsen terveystiedot pyritään keräämään ennen perhesijoitusta. Mahdollisuuksien mukaan aloitetaan myös tarpeelliset arviointi- ja kuntoutustoimenpiteet.

Kerromme sijaisvanhemmille jo sijoitusta suunniteltaessa lapsen terveydentilasta niin paljon, kuin pystymme. Samoin kerromme äidin mahdollisen raskauden aikaisen päihteiden käytön, mikäli sellainen on tiedossamme. Antamamme tiedot perustuvat neuvolan, koulun, sairaaloiden, kuntouttajien ja lapsen vanhempien meille antamiin tietoihin. Usein tiedot täydentyvät vähitellen. Pienen lapsen osalta tietoja ei ennen sijoitusta yleensä paljoa ole ehtinyt kertyä.

Mitä isompi lapsi on, sitä enemmän hänestä ja hänen terveydentilastaan on tietoa saatavilla. Vauvan terveydentilan arviointi on vaikeaa. Mahdolliset kehityksen viivästymät ja kuntoutuksen tarve ilmaantuvat vasta lapsen kasvaessa.

Jos perhehoitaja käyttää lasta lääkärissä, sairaala lähettää epikriisit myös perhehoitajalle.

Mikäli jokin lapsen käytöksessä tai terveydentilassa huolettaa, siitä kannattaa heti kertoa sosiaalityöntekijälle. Hänen kanssaan voi pohtia sitä, kenen puoleen kannattaa kääntyä.

Lasta voidaan arvioida ja kuntouttaa muun muassa perheneuvolassa, lasten- ja nuorten psykiatrisella poliklinikalla ja sairaalan lastenneurologisella poliklinikalla. Ensisijaisesti kannattaa kääntyä oman alueen neuvolan tai koulun terveydenhoitajan tai omalääkärin puoleen lapsen terveydentilaa koskevissa kysymyksissä. He kirjoittavat tarvittaessa lähetteen jatkoarviointiin.

Sijoitetun lapsen terveydenhuollossa tulee käyttää julkisen terveydenhuollon palveluita. Mahdollisesta yksityislääkärin, yksityisen terapeutin ym. käytöstä tulee neuvotella etukäteen perhehoidon sosiaalityöntekijän kanssa. Erityistilanteessa hän voi myöntää maksusitoumuksen em. käynteihin. Lapsen punkki- ja kohdunkaulansyöpärokote kuuluu perhehoitajan omavastuuosuuteen.

Päätömisellä perhehoitajalla on mahdollisuus hyvinvointi- ja terveystarkastukseen vähintään joka toinen vuosi, muilla perhehoitajilla tarpeen mukaan.

Terveydenhuoltomenot

Kulukorvaus kattaa tavanomaiset terveydenhuoltomenot. Niitä ovat muun muassa apteekista ilman reseptiä ostettavat lääkkeet ja satunnaiset antibioottikuurit.

Jos sijoitetun lapsen terveydenhoitokulut ylittävät 170€/vuosi, korvataan ylimenevä osuus alkuperäisiä kuitteja vastaan (lääkärin määräämät lääkkeet ja muut kustannukset). Perhehoitaja kerää kuitit ja säilyttää ne ja toimittaa **kaikki** kuitit sosiaalityöntekijälle, kun 170€ on ylittynyt. Tämä ei koske kroonisia sairauksia, joiden erityiskulujen korvaamisesta sosiaalityöntekijä tekee päätöksen. Perhehoitajan tulee hakea lapsen terveydenhoitokuluista (mm. terveydenhoito- ja terapiamatkat omalla autolla) ensin korvaus Kelasta ja sitten omavastuuosuus perhehoidosta (Kelan päätös liitteeksi).

Terapiakuluja tulee ensisijaisesti anoa Kelalta. Mikäli Kela ei myönnä maksusitoumusta, täytyy ottaa yhteyttä perhehoidon sosiaalityöntekijään.

Tilapäinen lastenhoito

Tilapäistä hoitoa pienille, lähinnä alle kouluikäisille lapsille järjestetään avoimilla leikkikentillä ja avoimissa päiväkodeissa. Hoito on maksullista ja kestää päivisin muutaman tunnin kerrallaan. Mannerheimin Lastensuojeluliitolla on lastenhoitopalvelu, josta voi tilata koulutetun lastenhoitajan kotiin.

Toimeksiantosopimus

Perhehoito perustuu kaupungin kanssa tehtyyn toimeksiantosopimukseen. Sopimuksessa sovitaan perhehoitajan palkkiosta, hoidon kustannuksista, lapsen käyttövaroista, hoidon kestosta, lapsen oikeuksista, perhehoitajan vapaasta, valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä sopimuksen irtisanomisesta.

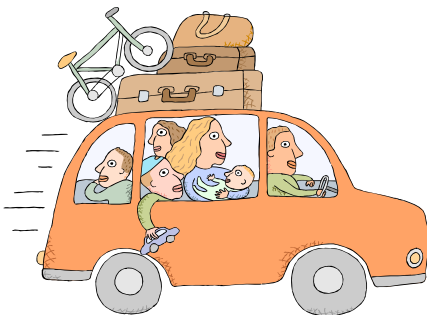
Sopimuksen tekemisestä vastaa perhehoidon sosiaalityöntekijä. Toimeksiantosopimus tehdään lapsen ja tulevan sijaisperheen tutustumisajan päättyessä, kun perhehoitoon siirtymisestä on sovittu.

Toimeksiantosopimuksen irtisanomisaika on kaksi kuukautta.

HUOM! Toimeksiantosopimuksen tekeminen ei merkitse sitä, että olet työsuhteessa kaupunkiin.

Tuetut lomat

Sijaisperheillä on mahdollisuus hakea tuettua lomaa kotimaan eri lomakohteisiin lomajärjestöjen kautta. Loma voidaan myöntää samalle perheelle korkeintaan joka toinen vuosi. Loman myöntämiseen

vaikuttavat muun muassa perheen tulot, perheenjäsenten terveydentila, perheen koko ja sosiaaliset seikat. Mikäli lomahakemuksessa kysytään, puoltaako sosiaalityöntekijä lomaanne, kannattaa ottaa yhteyttä omaan sosiaalityöntekijään. Hän voi tarvittaessa kirjoittaa lomaa puoltavan lausunnon hakemuksen liitteeksi.

Sijaisvanhemmille järjestetään myös erityisesti heille suunnattuja tuettuja lomia. Tiedot ja hakuohjeet julkaistaan Perhehoito-lehdessä. Lomia voi myös tiedustella suoraan Perhehoitoliitosta. Tuetun loman omavastuuosuus sekä lomakohteen ja kodin väliset

matkakulut on maksettava itse.

Tukiperhe

Tukiperheet tarjoavat lyhytaikaista perhehoitoa lapsille. Syynä tukiperheen etsimiseen lapselle saattaa olla esimerkiksi vanhemman levon tarve, sairaus tai kriisi perheessä. Tukiperheen kanssa tehdään

lyhytaikaisen perhehoidon toimeksiantosopimus ja tukiperheelle maksetaan lapsen hoidosta kulukorvaus ja hoitopalkkio.

Osa sijaiskodeista toimii myös tukiperheinä. Tukiperhetyöstä saat lisätietoja perhehoidosta.

Työnohjaus

Perhehoito maksaa tarvittaessa perhehoitajille yksilö- tai ryhmätyönohjauksen. Työnohjaus on määräaikaista 1-2 vuotta ja voi maksaa max 2000 euroa/vuosi. Työnohjauksesta saa lisätietoja perhehoidon sosiaalityöntekijöiltä.

Työttömyysetuudet

Työvoimatoimisto ratkaisee ensin, onko perhehoitaja työttömyysturvalain tarkoittamalla tavalla työmarkkinoiden käytettävissä vai ei. Jos työvoimapolitiittinen lausunto on myönteinen, perhehoitaja voi hakea työttömyysetuutta joko työttömyyskassalta (jos on työttömyyskassan jäsen ja täyttää työssäoloehdon) tai Kelalta. Toimeksiantosopimuksen perusteella tehty perhehoitotyö ei kerrytä työttömyyspäivärahan edellyttämää palkansaajan työssäoloehto, koska kyse ei ole työsuhteesta.

Perhehoidon palkkiota ei huomioida ns. soviteltavana työtulona eikä vähennettävänä sosiaalietuutena. Jos työttömyysetuus on tarveharkintainen työmarkkinatuki, palkkio huomioidaan tarveharkintatulona.

Vaitiolovelvollisuus ja salassapito

Perhehoitajaa sitoo vaitiolovelvollisuus lasta ja hänen vanhempiaan koskevista asioista (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812, pykälät 14 ja 15).

Sosiaalihuollon asiakirjat, jotka sisältävät tietoja sosiaalihuollon asiakkaasta tai muusta yksityisestä henkilöstä, ovat salassa pidettäviä. Salassa pidettävää asiakirjaa tai sen kopiota tai tulostetta siitä ei saa näyttää eikä luovuttaa sivulliselle eikä antaa sitä teknisen käyttöyhteyden avulla (esim. sähköposti) tai muulla tavalla sivullisen nähtäväksi tai käytettäväksi. Perhehoitoon sijoitetun lapsen salassa pidettäviä asiakirjoja on säilytettävä lukollisessa kaapissa. Sijoituksen loppuessa on kaikki lapsen paperit luovutettava lapsen vastuusosiaalityöntekijälle tai lapsen ollessa täysi-ikäinen, hänelle itselleen.

Sijaiskotilastasi ja hänen taustaansa koskeviin uteluihin voi vastata, ettei niistä ole lupa puhua vaitiolovelvollisuuden takia.

Vakuutukset

Toimeksiantosopimuksen allekirjoittaneet perhehoitajat ovat Helsingin kaupungin puolesta tapaturmavakuutettuja.

Helsinki on vakuuttanut sijoitetut lapset tapaturman varalta samalla tavalla kuin päiväkotilapset ja koululaiset. Vakuutus korvaa tapaturman hoitokulut ja mahdollisen pysyvän vamman. Helsingin ottama vakuutus ei kuitenkaan kata mahdollisia lapsen aiheuttamia vahinkoja.

Perhehoitaja voi halutessaan ottaa lapselle kaupungin vakuutusta laajemman tapaturmavakuutuksen. Edullisimmin vakuutuksen saa kotivakuutukseen liitettynä. Sijaisvanhempi tulee merkitä mahdollisen vakuutuskorvauksen saajaksi, sillä muuten mahdollinen korvaus maksetaan lapsen huoltajille!

Sijaisperheen tulee itse maksaa lapselle ottamansa vakuutus.

Alle 16-vuotiaan vammaistuki

Kela maksaa pitkäaikaisesti sairaan tai vammaisen lapsen hoidosta vammaistukea. Tuki on porrastettu kolmeen luokkaan hoidon vaativuuden mukaan. Perhehoidossa olevan lapsen vammaistuesta maksetaan perhehoitajalle 60 %, kun Kela on maksanut tuen ensin kaupungille. Kaupunki perii vammaistuesta 40 % ja säästää sen lapselle itsenäistymisvaroiksi. Vammaistuki on verotonta tuloa. Perhehoitaja tekee vammaistukihakemuksen Kelalle. Hakemukseen pitää liittää sitä varten kirjoitettu lääkärinlausunto C, joka ei saa olla puolta vuotta vanhempi. Mahdollisuus vammaistukeen kannattaa selvittää aina, kun lapsi käy terapiassa, tarvitsee jatkuvaa lääkitystä tai on käyttäytymisensä takia vaativa hoidettava.

Vammaistukihakemus kannattaa täyttää huolellisesti. Hakemusta täyttäessäsi voit arvioida sitä, millä tavoin lapsen hoito poikkeaa samanikäisen, terveen lapsen hoidosta. Esimerkit selventävät asiaa.

Vanhempainpäivärahat

Perhehoitoon sijoitetun vauvan hoitaminen ei oikeuta sijaisvanhempia äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaan.

Jos perhehoitaja saa oman lapsen, biologisen tai adoptoidun, toimeksiantosopimuksen mukaisen perhehoidon palkkio huomioidaan vanhempainetuuden perusteena olevassa työtulossa. Perhehoidon hoitopalkkiota saavalle vanhempainpäiväraha maksetaan minimimääräisenä, jos perhehoitotyö on saajan pääasiallinen työ ja hän jatkaa tätä työtä myös äitiys- ja vanhempainrahakaudella.

Vapaapäivät

Perhehoitajalle kertyy kaksi vapaapäivää (2 vrk/kk 1.7.2016 lukien) jokaista sellaista kuukautta kohden, jona hän on toiminut perhehoitajana vähintään 14 vuorokautta. Vuodessa kertyy siten yleensä 24 vapaapäivää.

Perhehoitajalle maksetaan vapaan ajalta normaali hoitopalkkio- ja kulukorvaus.

Perhehoitajalle maksetaan vapaan korvausta 30 €/päivä/lapsi v.2019. Sijaisperhe järjestää hoitajan itse. Vapaan korvaus maksetaan toukokuun palkkioiden maksun yhteydessä.

Vastaanottoperhe

Vastaanottoperheet ovat valmiita ottamaan lapsen luokseen kun tarvitaan kiireellistä sijoitusta. Sijoitukset ovat pituudeltaan muutamasta viikosta useisiin kuukausiin. Vastaanottoperheenä toimiminen edellyttää toisen vanhemman kotonaoloa.

Vastuutyöntekijä

Perhehoidon aikana tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle on nimettävä vastuutyöntekijä. Perhehoitajalle on järjestettävä toimeksiantosopimukseen kirjattavalla tavalla riittävä mahdollisuus saada tukea ja tavata vastuutyöntekijää. Helsingin perhehoidossa perhehoitajan vastuutyöntekijänä toimii yleensä sama sosiaalityöntekijä, joka vastaa lapsen asioista.

Verotus

Sijoitetun lapsen hoidosta maksetaan perhehoitajalle hoitopalkkiota ja kulukorvausta. Molemmat ovat veronalaista tuloa. Kulukorvauksen osuuden perhehoitaja saa kuitenkin vähentää verotuksessa. Kulukorvauksen tarkoituksena on korvata perhehoidossa olevan henkilön ravinnosta, asumisesta, virkistys- ja harrastustoiminnasta, henkilökohtaista tarpeista ja muusta elatuksesta aiheutuvat tavanomaiset, jatkuvaluonteiset menot.

Veroilmoitusta täytettäessä on siis muistettava merkitä vähennyksiin perhehoidon kulukorvaus. Lomakkeessa kulukorvauksen vähennys ilmoitetaan kohdassa ”muut tulonhankkimiskulut”.

Käytännössä verovirkailija ottaa kulukorvauksen vähennyksenä huomioon siinä vaiheessa, kun hän laskee perhehoitajalle pidätysprosentin. Sen takia verotoimistossa asiointia varten kannattaa valmiiksi laskea, kuinka paljon tulee vuoden aikana saamaan palkkiota ja kuinka paljon kulukorvausta.

Perhehoitajan kannattaa pyytää sama pidätysprosentti sekä perhehoitajan palkkiota että muuta työtuloa varten.

Perhehoitajalle eri nimikkeillä (loma-ajan korvaus jne.) maksetut korvaukset ovat ennakonpidätyksen alaisia ja veronalaisia tuloja.

Kulut, jotka **eivät kuulu** tavanomaisiin ja jatkuvaluonteisiin menoihin voidaan korvata vain alkuperäistä kuittia **tai** laskua ja tulostettua kuittia vastaan **tai** toimittamalla lasku hyvissä ajoin ennen eräpäivää perhehoitoon maksettavaksi (laskuttajalla on oltava tällöin y- tunnus).

Epäselvissä tilanteissa kannattaa aina ottaa yhteyttä sosiaalityöntekijään, hän selvittää toimistohenkilöstön kanssa menettelytavan.

Vertaistuki

Paikalliset sijaiskotiyhdistykset järjestävät perhehoitajille vertaisryhmiä. Niissä keskustellaan avoimesti perhehoitoon liittyvistä kysymyksistä ja jaetaan kokemuksia. Vertaisryhmiin voi osallistua, vaikka ei olisikaan yhdistyksen jäsen. Kts. Perhehoitoliiton nettisivuilta paikkakunnallasi toimivan sijaiskotiyhdistyksen yhteystiedot.

Yhteydenpito

Perhehoitoon sijoitetulla lapsella on oikeus pitää yhteyttä hänelle tärkeisiin ihmisiin. Yhteydenpidosta biologisiin vanhempiin ja muihin sukulaisiin sovitaan asiakassuunnitelmassa. Varsinkin sijoituksen alussa, kun biologisten vanhempien ja sijaisperheen välinen yhteistyö vielä hakee muotoaan, kannattaa yhteydenpidosta sopia yksityiskohtaisesti.

Sähköposti on kätevä väline yhteydenpitoon sosiaalityöntekijöiden ja muiden viranomaisten kanssa.
Sähköpostissa ei saa kertoa asiakastiedoista nimillä.
Helsingin kaupungin sähköpostiosoitteet ovat muotoa:
etunimi.sukunimi@hel.fi

On tärkeää, että sijaisperheen muuttuneet yhteystiedot ilmoitetaan heti perhehoidon sosiaalityöntekijälle.

Yleinen asumistuki ja opintotuki

Perhehoidon palkkio vaikuttaa tulona yleisessä asumistuessa sekä opintotuessa omana, vanhempien ja/tai puolison tulona. Kulukorvaus ei vaikuta etuuksien määrään. Perhehoitoon sijoitetun nuoren opintotukeen eivät vaikuta syntymä- eivätkä sijaisvanhempien tulot.

LIITE 1

Kirjallisuutta perheestä, perhehoidosta ja kasvatuksesta

Cacciatore, Raisa – Heinonen, Sanna – Juvakka, Essi – Oulasmaa, Minna: Pysytään yhdessä

Helppolukuinen ja käytännönläheinen tietopakki pareille, jotka haluavat pitää suhteestaan hyvää huolta. Aiheina ovat mm. erilaisuuden hyväksyminen, oman lapsuudenperheen mallit, kommunikaation kompastuskivet, ajankäyttö, lastenkasvatus, uusperhekuviot, kodinhoito, rahankäyttö ja suhteeseen sitoutuminen.

Furman, Ben: Muksuoppi – ratkaisun avaimet lasten ongelmiin

Ohjelma, jolla vahvistetaan lapsen itseluottamusta ja autetaan häntä selviytymään ongelmista. Erittäin selkeät ja hyvät nettisivut: www.kidsskills.org.fin

Göös, Riitta-Liisa: Arkielämän ABC

Selkeä ja havainnollinen opas siitä, miten arjessa toimitaan. Kuvien avulla opetetaan muun muassa henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtimista, pyykinpesua, siivousta, rahan käyttöä ja ruoanlaittoa. Opetushallituksen julkaiseman oppaan tarkoituksena on antaa mahdollisimman hyvät valmiudet itsenäiseen elämään, koulutukseen ja työhön. Materiaali on tarkoitettu kaikille, jotka tarvitsevat ohjausta selviytyäkseen päivittäisistä elämäntilanteista ja haluavat kehittää elämänhallinnan taitojaan.

Heino, Hannele: Sijaislapsen kokoinen onni

Sijaisäidin kirjoittama kirja kokemuksistaan.

Helminen, Jarkko: Perhehoidon lainsäädäntö

Perusteos perhehoidon lainsäädännöstä ja sen soveltamisesta. Soveltuu hyvin perhehoitajan käsikirjaksi.

Hughes, Daniel A: Tie traumasta tervehtymiseen, Rakkauden herättäminen syvästi vaurioituneissa lapsissa

Hämäläinen, Helena: Sijaisvanhemman käsikirja

Helppolukuinen opaskirjanen sijaisvanhemmuuden aloitusvaiheeseen. Kirjasessa korostetaan erityisesti lapsen ja tämän biologisten vanhempien välisen suhteen tärkeyttä. Runsaasti käytännön neuvoja.

Jähi, Rita: Työstää, tarinoida, selviytyä Vanhempien psyykinen sairaus lapsuudenkokemuksena

Rita Jähin väitöskirja kertoo siitä, millaista on lapsen elämä psyykkisesti sairaan vanhemman luona. Paljon esimerkkejä, jotka avaavat silmät sille, millaisista oloista osa sijoitetuista lapsista tulee. Väitöskirjan voi lukea ilmaiseksi netissä. Se löytyy osoitteesta acta.uta.fi. Kohtaan hae kirjoitetaan tekijän nimi eli Rita Jähi.

Laurila, Anja: Lainaksi annettu lapsi

Tietoa perhehoidosta, lapsen psyyken kehityksestä ja lapsen kasvatuksesta. Kirjoittaja on itse sijaisvanhempi ja psykologi, joten hänellä on omakohtaisia kokemuksia tilanteista, joita sijaisvanhemmat kohtaavat. Kirja on luettavissa Anja Laurilan kotisivuilta: <http://www.surffi.net/~laurila/TIETOKIRJAT.htm>

Minun kirjani

"Vauvakirjan" vastine sijoitetuille ja adoptoiduille lapsille. Lapsi ja aikuinen täyttävät kansiota yhdessä. Kansion avulla lapsi kokoaa oman elämäntarinansa. Kansioon liittyy aikuiselle tarkoitettu ohjekirja. Kansiota voi tilata mm. Perhehoitoliitosta.

Rutter, Barbara: Lapseniko sijaiskotiin

Kirja esittelee lapsen sijaiskodissa kasvamista biologisen vanhemman näkökulmasta.

Sinkkonen, Jari: Lapsen kanssa hyvinä ja pahoina päivinä

Tahkokallio, Keijo: Myönteinen ajattelu lasten kasvatuksessa

Perusteoksia lapsen kasvusta ja kehityksestä. Sekä Sinkkoselta että Tahkokalliolta on ilmestynyt paljon muitakin kasvatusta koskevia kirjoja.

LIITE 2

Linkkivinkkejä

<https://www.facebook.com/perhehoitoHelsinki>

www.finlex.fi

Lakitekstejä

www.mll.fi

Perheeseen ja lasten kasvatukseen liittyviä artikkeleita.
Käytännön vinkkejä valokuvauksesta perhedemokratiaan.

www.perhehoitoliitto.fi

Perustietoa perhehoidosta.

www.pesapuu.fi

Tietoa Pride-valmennuksesta.

www.protu.fi

Tietoa uskontokuntiin kuulumattomien nuorten rippikoulua vastaavista Prometheus-leireistä.

www.kela.fi

Tietoa kelan etuuksista, hakemuskaavakkeita, esitteitä ym.

www.nettineuvo.fi

Kotkan seudun sosiaali- ja terveystalvelujen neuvontasivut.
Mahdollisuus tutustua usein asiantuntijoilta kysytyihin kysymyksiin vastauksineen.

www.sijaisvanhemmaksifi

Selkeää ja mielenkiintoista tietoa sijaisvanhemmuudesta ja lapsikylä-äitiydestä.
Innostava tietopaketti ensi kertaa sijaisvanhemmuuteen tutustuville.

www.vaestoliitto.fi

Tietoa parisuhteen vaiheista, suhteen vaalimisesta, pariterapiasta, parisuhdekursseista ym.

Lomajärjestöjä

www.huoltoliitto.fi

www.kotienpuolesta.fi

www.lomakotien-liitto.fi

www.lomaliitto.fi

www.lomayhtyma.fi

www.mtlh.fi

www.perhelomat.fi

www.solaris-lomat.fi

www.virkistyslomat.com

LIITE 3

LAPSEN HAVAINNOINTILOMAKE PERHEHOIDON AIKANA vuosi _____

Lapsi	Henkilötunnus
Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä	
Havainnointiaika	
<p>1. Lapsen fyysinen kehitys ja hyvinvointi</p>	<p>Terveydentila</p> <p>☐ hyvä</p> <p>☐ kohtalainen</p> <p>☐ huono, kuvaa tarkemmin</p> <p>Pituus ja paino</p> <p>☐ lapsi kasvaa ja kehittyy normaalisti</p> <p>Huolenaiheet pituuden ja painon suhteen:</p> <p>Lapsen hygieniä ja kuivaksi oppiminen (virtsaaminen, vatsan toiminta, ulostaminen, tuhriminen)</p> <p>☐ ei huolenaiheita</p> <p>Huolenaiheet:</p> <p>Lapsen terveystarkastus</p> <p>Lapsen tarvitsema lääkitys, allergiat ym.</p> <hr/> <p>Päivärytmi</p> <p>☐ säännöllinen</p> <p>☐ epäsäännöllinen, kuvaa tarkemmin (heräilleekö lapsi öisin, painajaiset jne.)</p> <hr/> <p>Ruokailu</p> <p>☐ lapsi syö hyvin</p> <p>☐ lapsi syö valikoiden</p> <p>Mahdolliset ongelmat syömisessä, kuvaa tarkemmin</p>

	<p>Motoriset taidot: Karkeamotorisia taitoja ovat mm. tasapaino, liikkuminen (kävely, juokseminen, pyörällä ajaminen) ja fyysiset kyvyt (esim. ketteryys, notkeus, nopeus, pallon käsittely). Hienomotorisia taitoja ovat mm. käden ja silmän yhteistoiminta (esim. tarttuminen esineeseen, kynäote, saksien käyttö, piirtäminen jne.)</p> <p>☐ hyvät</p> <p>☐ tuen tarvetta, kuvaa tarkemmin:</p>
	<p>Kielelliset taidot (puhe, sanojen oppiminen, sanojen ääntäminen, sanavarasto, puheen sujuvuus, luku- ja kirjoitustaito)</p> <p>☐ hyvät</p> <p>☐ tuen tarvetta, kuvaa tarkemmin</p>
	<p>Kuvaile, miten lapsen fyysisen kehityksen ja hyvinvoinnin suhteen tilanne on muuttunut vuoden aikana?</p>
<p>2. Lapsen psyykinen kehitys ja hyvinvointi</p>	<p>Lapsen mieliala pääsääntöisesti, lapsen itsetunto, millaisena lapsi näkee itsensä</p> <p>Lapsen kyky tunnistaa omia tunteitaan ja ilmaista niitä</p> <p>Lapsen pettymysten sietokyky, kyky sietää rajoituksia/rajoituksiin reagointi</p> <p>Lapsen pelot</p> <p>Lapsen mahdollinen terapia ja tutkimukset</p>
	<p>Kuvaile, miten lapsen psyykinen tilanne on muuttunut vuoden aikana</p>

<p>3. Lapsen sosiaalinen kehitys ja taidot</p>	<p>Lapsen leikki ja toiminta, kaverisuhteet</p> <p>Lapsen kyky leikkiä yksin tai kyky toimia itsenäisesti</p> <p>Lapsen kyky leikkiä tai toimia toisten kanssa (lapsen aloitteellisuus, määräävyys, alistuvuus, aggressiivisuus)</p> <p>Lapsen harrastukset ja kiinnostuksen kohteet vapaa-aikana</p> <p>Suhteet aikuisiin</p> <p>Kuvaa lapsen suhteita aikuisiin</p> <p>Lapsen kyky toimia aikuisten johtamana, sääntöjen noudattaminen</p> <p>Miten suhteet aikuisten kanssa sujuvat?</p> <hr/> <p>Kuvaile, miten lapsen sosiaalinen kehitys ja taidot ovat muuttuneet vuoden aikana</p>
<p>4. Päivähoito/ koulu</p>	<p>Lapsen vahvuudet ja lahjakkuus</p> <p>Minkälaista palautetta lapsen päiväkodista tai koulusta tulee?</p> <p>Lapsen koulunkäynti kodin näkökulmasta (esim. läksyt, tuen tarve)?</p> <p>Erityisryhmä-/erityisluokkajärjestelyt/avustajat/yksityisopetus ym.</p>

	Kuvaile, miten lapsen tilanne päivähoitossa/koulussa on muuttunut vuoden aikana
<p>5. Lapsen suhde vanhempiin ja muihin läheisiin</p>	<p>Tapaamiset</p> <p>☐ Tapaamiset ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti</p> <p>☐ Eivät ole toteutuneet suunnitelman mukaisesti, kuvaa tarkemmin</p> <p>Muu yhteydenpito (Puhelut, kirjeet jne.)</p> <p>Miten lapsi kokee yhteydenpidon?</p> <p>Muita huomioita yhteydenpitoon liittyen (esim. ikävöikö lapsi)</p> <hr/> <p>Kuvaile, miten tilanne yhteydenpidon suhteen on muuttunut vuoden aikana</p>
<p>6. Lapsen suhde sijaisperheeseen</p>	<p>Kuvaa lapsen suhdetta sijaisvanhempiin ja sijaissisaruksiin</p> <p>Miten ja kenelle lapsi kertoo omista asioistaan?</p> <p>Miten ja kenelle lapsi ilmaisee pitämistä, hellyyttä?</p> <p>Miten ja keneltä lapsi hakee lohdutusta?</p> <p>Miten ja kenelle lapsi näyttää pettymystä tai vihan tunteita, aggressioita?</p>
<p>7. Sijoituksen syyt</p>	<p>Miten lapsi ymmärtää tällä hetkellä sijoituksen syyt? Askarruttaako lasta jokin asia?</p>

<p>8. Perhehoitajan näkemys omista valmiuksistaan</p> <p>Perhehoitajan viisi valmiutta ovat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Suojella ja hoivata lasta. 2. Tukea lapsen kehitystä ja ottaa huomioon hänen kehitykselliset viiveensä. 3. Tukea lapsen suhteita syntymävanhempiinsa ja turvata muiden lapsen läheisten ihmissuhteiden jatkuminen. 4. Sitoutua lapseen ja toimia hänelle luotettavana aikuisena tarvittaessa koko elämän ajan. 5. Tehdä yhteistyötä lapsen asioissa. 	<p>Kuvaa suhdettasi lapseen; mikä tässä lapsessa tuottaa teille iloa?</p> <p>Kuvaa suhdettasi lapsen biologisiin vanhempiin ja lapselle läheisiin henkilöihin</p> <p>Miten arvelet lapsen kokevan asemansa perheessänne?</p> <p>Minkälaista tukea toivotte/tarvitsette sijaisvanhemmuuteen?</p>
<p>9. Tuleva vuosi</p>	<p>Perhehoitajan näkemys asiakassuunnitelman pohjaksi lapsen tilanteesta: mihin osa-alueeseen asiakassuunnitelmassa pitää kiinnittää huomiota, mihin lapsi tarvitsee tukea?</p>

**10. Yhteistyö
Helsingin
perhehoidon ja
sosiaalityöntekijän jkansa**

- Kotikäyntejä, neuvotteluja ja muuta yhteydenpitoa on riittävästi
- Toivoisin sosiaalityöntekijältä tiiviimpää yhteydenpitoa
- Kotikäyntien sisältö ja keskustelut vastaavat tarpeita
- Toivoisin, että kotikäyntien sisältö olisi toisenlainen.
Minkälainen?
- Sosiaalityöntekijä antaa sopivasti aikaa lapselle
- Toivoisin, että sosiaalityöntekijä antaisi enemmän aikaa
lapselle

Toiveita ja ehdotuksia tulevaan yhteistyöhön sosiaalityöntekijän kanssa?

Päiväys ja allekirjoitus

Nimen selvennys

LIITE 4

1.1.2019

HELSINGIN

SOSIAALI- JA TERVEYSVIRASTO

Sijoituksen alkuvaiheessa yleisimmin kysytyjä kysymyksiä:

Mitä lapsen hoidosta maksetaan?

Lapsen hoidosta maksetaan hoitopalkkio ja kulujen korvausta.

Hoitopalkkio

Työssä olevat perhehoitajat	799,84 e/kk
Kotona olevat perhehoitajat 1 (lapsi 0-2 v.)	1386,63 e/kk
Kotona olevat perhehoitajat 1 (lapsi 3-17 v.)	945,46 e/kk
Kotona olevat perhehoitajat 2 lapsi 3-17 v	1129,24 e/kk

Kotona olevan perhehoitajan palkkio maksetaan perhehoitajalle, kun perhehoitaja hoitaa lasta kotona tai jos lapsi on päiväkodissa kuntoutuksellisista syistä pääsääntöisesti puolipäivähoidossa perhehoidon suosittamana. Jos perhehoitaja on kotona ja lapsi on erityis- ja kehityksellisistä syistä kokopäivähoidossa maksetaan kotona olevan hoitopalkkio.

Kulukorvaus

0 – 11 v.	515,56 e/kk
12 – 15 v.	585,85 e/kk
16 v -	656,20 e/kk

Kulukorvaus sisältää mm. lapsen asumisesta, ravinnosta, harrastuksista, henkilökohtaisista tarpeista ja muusta elatuksesta aiheutuvat tavanomaiset menot sekä tavanomaisen terveydenhuollon kustannukset.

Meneekö hoitopalkkiosta ja kulukorvauksesta veroa?

Molemmat ovat verotettavaa tuloa, mutta kulukorvauksen saa vähentää täysimääräisenä.

Perhehoitajan joko pää- tai sivutoimen verokortti toimitetaan sosiaali- ja terveysvirastoon mahdollisimman pian, kun lapsen sijoituksesta on sovittu.

Hoitopalkkio ja kulukorvaus maksetaan kuukauden viimeisenä arkipäivänä.

Millainen sopimus Helsingin kaupungin kanssa tehdään lapsen hoidosta?

Perhehoitolain 1 §:n ja 3 §:n mukaan perhehoitajalla tarkoitetaan laissa henkilöä, joka hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tai kuntayhtymän kanssa tekemänsä **toimeksiantosopimuksen** perusteella antaa kodissaan hoidon perhehoidossa

olevalle henkilölle. Lain 10 §:ssä todetaan, että toimeksiantosopimuksen tehnyt henkilö **ei ole** työsopimuslain tarkoittamassa **työsuhteessa** sopimuksen tehneeseen kuntaan.

Milloin käynnistämiskorvaus 1180,76 euroa maksetaan?

Perhehoitaja toimittaa lapsen sijoituksen jälkeen ostamistaan lapsen varusteista alkuperäiset kuitit perhehoidon toimistoon, jonka jälkeen käynnistämiskorvaus pannaan maksuun. Käynnistämiskorvauksella voi hankkia sijoituksen alkuvaiheessa ensimmäisen vuoden aikana esim. sängyn, turvaistuimen, vaatteita yms.

Jään palkattomalle vapaalle omasta työstäni hoitaakseni meille sijoitettavaa lasta aluksi kotona. Tukeeko sosiaalivirasto jotenkin kotiin jäämistä?

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto maksaa verollista ansionmenetyksen korvausta 928,10 euroa/kk kotona olevan perhehoitajan hoitopalkkion lisäksi sijoitusta seuraavan vuoden ajalta. Jos perhekotiin sijoitetaan sisarukset, maksetaan ansionmenetyksen korvausta vain yhdestä sisaruksesta. KELAn etuudet (esim. vanhempainraha ja lapsen kotihoidon tuki) eivät koske perhehoitajia, joiden kotiin sijoitetaan lapsi maksulliseen perhehoitoon.

Tuleeko sijaisvanhemmista lapsen huoltajia?

Ei tule, vaan lapsen omat vanhemmat säilyvät huoltajina ja holhoojina. Huoltajilta pyydetään lupa esim. erityisluokalle siirtoon tai leikkauksiin. Huoltajat päättävät myös lapsen uskontokunnasta ja nimestä. Lapsi ei saa olla ilman huoltajan lupaa tunnistettavissa julkisissa tiedotusvälineissä (esim. lehtihaastattelut).

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta määrää huostaan otetun lapsen olinpaikan. Lapsi voi matkustaa perhehoitajien mukana ulkomaille. Lapselle hankitaan oma passi sosiaali- ja terveystieteiden viraston lakimiehen allekirjoittamalla suostumuksella. Passin myöntää perhehoitajan asuinpaikkakunnan poliisiviranomainen. Mukaan matkalle tulee myös pyytää perhehoidon sosiaalityöntekijän selvitys lapsen asemasta perheessä ja maininta siitä, että lapsi voi matkustaa perhehoitajien kanssa kyseiselle matkalle.

Saako lapsesta lapsilisää?

Lapsesta maksetaan lapsilisä Kelan kautta perheelle sijoitusta seuraavan kuukauden alusta alkaen. Lapsilisä porrastetaan perhehoitajien omien ja mahdollisesti muiden perheeseen sijoitettujen lasten kanssa. Lapsen asioita hoitava sosiaalityöntekijä ilmoittaa Kelalle, että lapsilisä maksetaan perhehoitajalle.

Mikä on lapsilisän suuruus?

I lapsesta	94,88 e/kk
II lapsesta	104,84 e/kk
III lapsesta	133,79 e/kk
IV lapsesta	153,24 e/kk
V lapsesta ja seur.	172,69 e/kk

Yksinhuoltajalle maksetaan jokaisesta lapsesta lapsilisään yksinhuoltajakorotusta 53,30 euroa.

Lapsilisän porrastus määräytyy niiden lasten lukumäärän mukaan, joista henkilö on oikeutettu nostamaan lapsilisää. Esimerkiksi jos 15 vuotta täyttänyt lapsi nostaa itse lapsilisänsä, hän ei vaikuta korottavasti perheen muista lapsista maksettavaan lapsilisään.

Lapsilisä on verotonta tuloa.

Maksetaanko Kelan lapselle maksama hoitotuki (sairaalan lapsen hoidosta) perhehoitajalle?

Kyllä, sosiaalityöntekijä lähettää Kelalle puollon hoitotuen maksamisesta perhehoitajalle.

Kelan maksama lapsen hoitotuki on tarkoitettu kattamaan lapsen sairaudesta tai vammasta aiheutuvaa erityistä taloudellista tai muuta raskautta. Jos perhehoitolapsesta maksetaan hoitotukea, pitää perhehoitajan maksaa itse mm. lapsen terapia- ym. matkojen omavastuuosuudet ja pienet hoitovälineet.

Ovatko lapset vakuutettuja?

Sosiaali- ja terveystieteiden keskus on ottanut lapsille tapaturmavakuutuksen. Lapset on vakuutettava erikseen urheiluseurojen kautta kilpaurheiluun liittyvien tapaturmien varalta. Myös perhehoitaja on tapaturmavakuutettu hoitotilanteessa.

Suositteluaan, että sijaisperhe liittyy lapsen omaan kotivakuutukseensa, jossa yleensä on mm. vastuuvakuutus lapsen aiheuttamien vahinkojen varalta.

Korvataanko lapsen tutustumiskulut vastaanottokodissa ja lomailut sijaisperheessä?

Käymme tutustumassa lapseen vastaanottokodissa ja lapsi lomailee luonamme laitoksesta. Mitä meille maksetaan?

Tutustumisvaiheen matkoista maksetaan sijaisperheelle 0,20 euroa/km (ei koske helsinkiläisiä perheitä). Matkojen päivämäärät, mistä mihin, ja kilometrimäärät kannattaa merkitä muistiin. Lapsen lomien ajalta lastenkoti yleensä maksaa perheelle suoraan ruokarahaa 0- 9 -vuotiaasta 9,68 euroa/päivä ja 10 – 17 -vuotiaasta 10,76 e/päivä.

Lapsi käy säännöllisesti lääkärikäynneillä Lastenkliniikalla Helsingissä. Maksetaanko lapsen kuljetuksista omalla autolla kilometrikorvausta?

Lääkäriltä pyydetään Kelaa varten todistus, jolla matkakorvauksia haetaan ensin Kelasta ja omavastuuosuuden maksaa sosiaalivirasto.

Maksetaanko lapsen kuljetuksista kilometrikorvauksia?

Lapsen kuljetuksista tapaamaan omia vanhempiaan Helsinkiin maksetaan 0,20 euroa/km kilometrikorvausta (ei koske helsinkiläisiä perheitä). Tavanomaisista oman kaupungin sisällä tapahtuvista kuljetuksista ei makseta korvausta.

Tarvitseeko lapsesta tehdä osoitteenmuutosilmoitus?

Lapsesta tehdään osoitteenmuutos, jossa hänen tilapäinen asuinkuntansa on se paikkakunta, jossa sijaisperhe asuu. Kotikunta on edelleen Helsinki eli lapsi säilyy helsinkiläisenä täysi-ikäisyyteen asti.

Lapsi on menossa päivähoitoon. Kuka maksaa päivähoitomaksut?

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto maksaa sijoitetun lapsen päivähoitomaksut. Perhehoitaja sopii päivähoitoon aloittamisesta lapsen asioita hoitavan sosiaalityöntekijän kanssa ja varaa itse paikan lapselle joko perhepäivähoidosta tai päiväkodista.

Perhehoitajalla on oikeus vapaaseen. Kuka hoitaa sijoitettuja lapsiamme vapaan aikana?

Yleensä perhehoitajat itse järjestävät lapsille hoitajan kotiin. Vapaata kertyy kaksi päivää kutakin sellaista kuukautta kohden, jona perhehoitaja on toiminut vähintään 14 vuorokautta. Vapaan korvauksena maksetaan 30 euroa päivältä sijoitettuna olevaa lasta kohden toukokuun palkkion maksun yhteydessä, ellei Helsingin perhehoito ole järjestänyt lapselle hoitoa vapaan ajaksi. Vapaan määräytymisjakso on 1.4. – 31.3. Vapaan ajalta perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkio ja kulukorvaus.

Järjestetäänkö sijaisvanhemmille koulutusta?

Koulutus on osa sijaisperheeksi kasvamisen prosessia ja siksi valmennuksiin ja koulutuksiin osallistuminen on sijaisperheenä toimimisen edellytys - ja uuden perhehoitolain mukaan niihin osallistuminen on perhehoitajan velvollisuus.

Helsingin sosiaalivirasto järjestää uusille sijaisvanhemmille valmennusta sijaisperheenä toimimisen ensimmäisen, toisen ja kolmannen vuoden lopulla. Valmennusten jälkeen järjestetään vuosittain muita sijaisvanhempien koulutuksia.

Maksetaanko lasten harrastusmenoja?

Kouluikäisen lapsen harrastuksiin myönnetään 510,87 euroa (sisältää myös harrastuksiin liittyvät matkat) vuosittain selvitysten perusteella. Toivotaan, että lapsilla olisi jokin hänen taipumuksiaan vastaava pitkäjänteinen ja säännöllinen harrastus.

Polkupyörä (yhteensä 175 euroa, max. 2/sijoitus) ja pyöräilykypärä (25 euroa), sekä koululiikunnassa tarvittavat urheiluvälineet suksipaketti (85 euroa), monot (26 euroa), luistimet (50 euroa) ja luistelukupärä (50 euroa) korvataan kuitteja vastaan.

Mihin voimme ottaa yhteyttä hätätilanteessa virka-ajan ulkopuolella?

Helsingissä toimii ympärivuorokautinen sosiaalipäivystys, josta saa kiireellistä sosiaalityön tukea, apua ja neuvontaa. Sosiaalipäivystyksen puh. on 020 696 006.

Mikä on sosiaali- ja terveystieteiden viraston osoite?

Postiosoite:

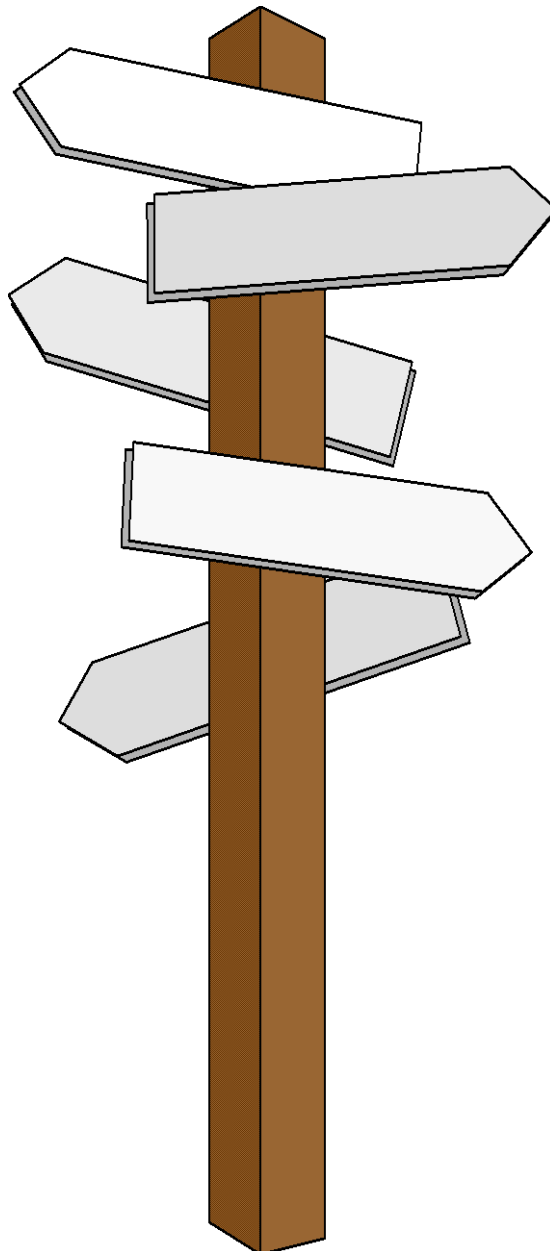
Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala
Perhe- ja sosiaalipalvelut/Lastensuojelu
Sijoituksen sosiaalityö/Perhehoito

(Sosiaalityöntekijän nimi)
PL 8510
00099 Helsingin kaupunki
Käyntiosoite:

Siltasaarenkatu 13

Lapsen asioita hoidetaan pääsääntöisesti lasten sijaishuollossa, kun lapsi on sijoitettu perhehoitoon. Perhehoidon sosiaalityöntekijä pitää yhteyttä lapseen, perhehoitajiin ja lapsen biologisiin vanhempiin. Tutustutte lapsen asioita hoitavaan sosiaalityöntekijään sijoituksen alkuvaiheessa.

LIITE 5

Lastensuojelun ja perhehoidon lainsäädäntöä

LASTENSUOJELULAKI

Sijoitus avohuollon tukitoimena 37 §

”Lapselle voidaan järjestää asiakassuunnitelmassa tarkoitettulla tavalla avohuollon tuen tarvetta arvioivaa tai kuntouttavaa perhehoitoa taikka laitoshoidon yhdessä hänen vanhempansa, huoltajansa tai muun hänen hoidostaan ja kasvatuksesta vastaavan henkilön kanssa.

Lapsi voidaan sijoittaa avohuollon tukitoimena lyhytaikaisesti myös yksin. Sijoitukseen vaaditaan lapsen huoltajan ja 12 vuotta täyttäneen lapsen suostumus.”

Lapsen kiireellinen sijoitus 38 §

”Jos lapsi on 40 §:ssä mainitusta syystä välittömässä vaarassa tai muutoin kiireellisen sijoituksen ja sijaishuollon tarpeessa, voidaan hänet sijoittaa kiireellisesti perhehoitoon tai laitoshoidon taikka järjestää muulla tavoin hänen tarvitsemansa hoito ja huolto.”

Kiireellisen sijoituksen lakkaaminen 39 §

”Kiireellinen sijoitus raukeaa, jollei hakemusta sijoituksen jatkamisesta tai 43 §:n 2 momentissa tarkoitettua hakemusta huostaanotosta ole 30 päivässä sijoituksen alkamisesta saatettu hallinto-oikeuden käsiteltäväksi.”

Huostaanotto 40 §

”Lapsi on otettava sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen huostaan ja järjestettävä hänelle sijaishuolto, jos:

- 1) puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kodin olosuhteet uhkaavat vakavasti vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä; tai
- 2) lapsi vaarantaa vakavasti terveyttään tai kehitystään käyttämällä päihteitä, tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muulla niihin rinnastettavalla käyttäytymisellään.

Huostaanottoon ja sijaishuollon järjestämiseen voidaan kuitenkin ryhtyä vain, jos:

- 1) avohuollon tukitoimet eivät ole tarkoituksenmukaisia tai mahdollisia taikka jos ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi ja jos sijaishuollon arvioidaan olevan lapsen edun mukaista.
- 2) sijoituksen arvioidaan olevan 4 §:n mukaisesti lapsen edun mukaista”

Huostaanotetun lapsen huolto 45 §

”Kun lapsi on otettu huostaan, **sosiaalihuollosta vastaavalla toimielimellä on oikeus huostaanoton tarkoituksen toteuttamiseksi oikeus päättää lapsen olinpaikasta** sekä hoidosta, kasvatuksesta, valvonnasta ja muusta huolenpidosta ja näiden toteuttamiseksi tarpeellisesta opetuksesta ja terveydenhuollosta.”

Sijaishuolto 49 §

”Lapsen sijaishuollolla tarkoitetaan huostaan otetun tai kiireellisesti sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella.

Lapsen sijaishuolto voidaan järjestää perhehoitona, laitoshuoltona taikka muulla lapsen tarpeiden edellyttämällä tavalla.

Huostaan otettu lapsi voidaan sijoittaa väliaikaisesti enintään kuudeksi kuukaudeksi myös vanhempansa tai muun huoltajansa hoidettavaksi ja kasvatettavaksi silloin, kun valmistellaan lapsen kotiin palaamista ulkopuolisen sijoituksen jälkeen, tai kun se on lapsen edun kannalta muusta syystä perusteltua.”

Lapsen terveydentilan tutkiminen 51 §

”Sijaishuoltoon sijoittamisen yhteydessä lapsen terveydentila tulee tutkia, ellei sitä huostaanottoon johtaneet syyt huomioon ottaen ole pidettävä tarpeettomana.”

Lapsen asema sijaishuollossa 53 §

”Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän on huolehdittava siitä, että sijaishuollossa olevalle lapselle selvitetään hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisella tavalla, miksi hänet on otettu huostaan sekä selostettava niitä toimia, joihin hänen asiassaan on ryhdytty tai joihin aiotaan ryhtyä.

Lapselle on järjestettävä asiakassuunnitelmaan tarkemmin kirjattavalla tavalla riittävä mahdollisuus tavata henkilökohtaisesti hänen asioistaan vastaava sosiaalityöntekijä tai muuta lastensuojelun työntekijää muiden läsnä olematta ja keskustella häntä itseään ja sijaishuollon toteuttamista koskevista asioista.”

Ihmissuhteet ja yhteydenpito 54 §

”Sijaishuollossa lapselle on turvattava hänen kehityksensä kannalta tärkeät, jatkuvat ja turvalliset ihmissuhteet. **Lapsella on oikeus tavata vanhempiaan, sisaruksiaan ja muita hänelle läheisiä henkilöitä** vastaanottamalla vieraita tai vieraillemalla sijaishuoltoapaikan ulkopuolella sekä pitää heihin muuten yhteyttä käyttämällä puhelinta tai lähettämällä ja vastaanottamalla kirjeitä tai niihin rinnastettavia muita luottamuksellisia viestejä taikka muita lähetyksiä.

Sijaishuollosta vastaavan toimielimen ja lapsen sijaishuoltoapaikan on tuettava ja edistettävä lapsen ja hänen vanhempiensa sekä lapsen ja muiden hänelle läheisten henkilöiden yhteydenpitoa. Lapsen sijaishuolto on järjestettävä niin, että sijoituspaikan etäisyys ei ole este yhteydenpitoon lapselle läheisiin henkilöihin.”

Yhteydenpidon rajoittaminen 62 §

”Sijaishuollossa olevan lapsen oikeutta pitää yhteyttä vanhempiinsa tai muihin hänelle läheisiin henkilöihin saadaan 63 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä rajoittaa, jos yhteydenpidosta ei ole voitu 30 §:ssä tarkoitetussa asiakassuunnitelmassa tai erityisestä syystä muutoin sopia lapsen ja hänen vanhempiensa tai muiden läheistensä kanssa, ja jos:

- 1) yhteydenpito vaarantaa lapsen sijaishuollon tarkoituksen toteuttamisen ja rajoittaminen on lapsen hoidon ja kasvatuksen kannalta välttämätöntä; tai
- 2) yhteydenpidosta on vaaraa lapsen hengelle, terveydelle, kehitykselle tai turvallisuudelle; tai
- 3) rajoittaminen on välttämätöntä vanhempien tai perheen muiden lasten, perhekodein tai laitosten muiden lasten tai henkilöstön turvallisuuden vuoksi; taikka
- 4) 12 vuotta täyttänyt lapsi vastustaa yhteydenpitoa; sama koskee myös 12 vuotta nuorempaa lasta, jos hän on niin kehittynyt, että hänen tahtoonsa voidaan kiinnittää huomiota.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu edellytyksin saadaan:

- 1) rajoittaa lapsen oikeutta tavata vanhempiaan tai läheisiään;
- 2) rajoittaa lapsen oikeutta pitää yhteyttä läheisiinsä puhelimitse tai muista yhteydenpitolaitteista tai –välineistä käyttäen;
- 3) lukea ja pidättää lapsen lähettämä tai hänelle osoitettu yksittäinen kirje tai siihen rinnastettava muu luottamuksellinen viesti tai tarkastaa ja pidättää muu lähetys; sekä
- 4) ottaa rajoituksen ajaksi sijaishuoltoapaikan haltuun lapsen hallussa olevat yhteydenpitoon käytettävät laitteet ja välineet tai rajoittaa niiden käyttöä.”

Yhteydenpidon rajoittamista koskeva päätös 63 §

Yhteydenpidon rajoittamisesta on tehtävä päätös, jonka tulee olla määräaikainen, enintään yksi vuosi kerrallaan. Päätöksessä on mainittava rajoituksen syy, henkilöt, joihin rajoitus kohdistuu, millaista yhteydenpitoa rajoitus koskee ja missä laajuudessa rajoitus toteutetaan.”

”Yhteydenpidon rajoittamisesta tekee päätöksen 13 §:n 2 ja 3 momentin mukaan määräytyvä viranhaltija lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän valmisteltua asian.”

”Yhteydenpidon rajoitus on poistettava heti, kun se ei enää ole 62 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla tarpeellinen.”

LAKI LAPSEN HUOLLOSTA JA TAPAAMISOIKEUDESTA

Lapsen huolto 1 §

”Lapsen huollon tarkoituksena on turvata lapsen tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi lapsen yksilöllisten tarpeiden ja toivomusten mukaisesti. Huollon tulee turvata myönteiset ja läheiset ihmissuhteet erityisesti lapsen ja hänen vanhempansa välillä.

Lapselle tulee turvata hyvä hoito ja kasvatus sekä lapsen ikään ja kehitystasoon nähden tarpeellinen valvonta ja huolenpito. Lapselle on pyrittävä antamaan turvallinen ja virikkeitä antava kasvuympäristö sekä lapsen taipumuksia ja toivomuksia vastaava koulutus.

Lasta tulee kasvattaa siten, että lapsi saa osakseen ymmärtämystä, turvaa ja hellyyttä. Lasta ei saa alistaa, kurittaa ruumiillisesti eikä kohdella muulla tavoin loukkaavasti. Lapsen itsenäistymistä sekä kasvamista vastuullisuuteen ja aikuisuuteen tulee tukea ja edistää.”

Asiakassuunnitelma (LSL 30 §)

”Lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle on tehtävä asiakassuunnitelma, jollei asiakkuus pääty lastensuojelutarpeen selvityksen jälkeen tai kysymyksessä ole tilapäinen neuvonta ja ohjaus.

Asiakassuunnitelma on laadittava ja tarkistettava, ellei siihen ole ilmeistä estettä, yhteistyössä lapsen huoltajan sekä tarvittaessa lapsen muun laillisen edustajan, vanhemman, muun lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavan taikka lapselle läheisen henkilön sekä lapsen huoltoon keskeisesti osallistuvan tahon kanssa. Asiakassuunnitelmaan kirjataan ne olosuhteet ja asiat, joihin pyritään vaikuttamaan, lapsen ja hänen perheensä tuen tarve, palvelut ja muut tukitoimet, joilla tuen tarpeeseen pyritään vastaamaan, sekä arvioitu aika, jonka kuluessa tavoitteet pyritään toteuttamaan. Asiakassuunnitelmaan on kirjattava myös asianomaisen eriävät näkemykset tuen tarpeesta ja palvelujen sekä muiden tukitoimien järjestämisestä. Asiakassuunnitelma on **tarkistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.**

Huostaanotettua lasta koskevaan asiakassuunnitelmaan kirjataan lisäksi:

- sijaishuollon tarkoitus ja tavoitteet
- erityisen tuen ja avun järjestäminen lapselle, hänen vanhemmilleen, huoltajilleen tai muille lapsen kasvatuksesta ja hoidosta vastaaville henkilöille
- miten toteutetaan lapsen yhteydenpito ja yhteistoiminta lapsen vanhempien ja muiden hänelle läheisten henkilöiden kanssa ja miten samalla otetaan lapsen edun mukaisella tavalla huomioon tavoite perheen jälleenyhdistämistä.

Huostaan otetun lapsen vanhemmille on laadittava vanhemmuuden tukemiseksi erillinen asiakassuunnitelma, jollei sen laatimista ole pidettävä tarpeettomana. Suunnitelma laaditaan tarvittaessa yhteistyössä muun sosiaali- ja terveydenhuollon kuten päihde- ja mielenterveyshuollon kanssa.”

LASTENSUOJELULAIN KESKEISIÄ PERIAATTEITA

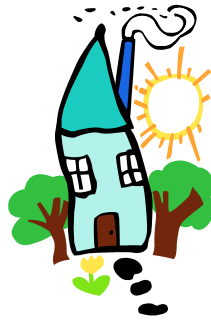
- 1 Lastensuojelua toteutettaessa on selvitettävä lapsen toivomukset ja mielipide sekä otettava ne huomioon lapsen iän ja kehitystason edellyttämällä tavalla. Lapsen mielipide on selvitettävä hienovaraisesti sekä siten, että tästä ei aiheudu tarpeettomasti haittaa lapsen ja hänen vanhempiansa tai muiden läheisten ihmisten välisille suhteille. Kaksitoista vuotta täyttäneelle lapselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi häntä itseään koskevassa lastensuojeluasiassa. (20 §)
- 2 oikeus tavata vanhempiaan ja muita hänelle läheisiä henkilöitä sekä pitää heihin yhteyttä (54 §)
- 3 oikeus toimeentulon ja asumisen turvaan (35 §)
- 4 oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun (1 §)
- 5 turvata lapselle taipumuksia ja toivomuksia vastaava koulutus (4 §)
- 6 turvata lapselle turvallinen kasvuympäristö ja ruumiillinen ja henkinen koskemattomuus (4 §)
- 7 turvata lapsen itsenäistyminen ja kasvaminen vastuullisuuteen (4 §)
- 8 lapsen mahdollisuus osallistumiseen ja vaikuttamiseen omissa asioissaan (4 §)
- 9 lapsen kielellisen, kulttuurisen ja uskonnollisen taustan huomioiminen (4 §)
- 10 oikeus käyttörahaan huostaanoton kestäessä sekä oikeus itsenäistymisvaroihin itsenäistymisvaiheessa (55 §, 77 §)
- 11 oikeus jälkihuoltoon (75 §)

SOSIAALIHUOLTOASETUS 12 §

"Kunnan tai kuntainliiton on sosiaalihuoltolain 26 §:ssä tarkoitetun perhekodin sopivuutta harkittaessa kiinnitettävä erityistä huomiota perhekodin ihmissuhteisiin, perhehoitoa antavan henkilön mahdollisuuksiin ottaa huomioon ja tyydyttää perhehoitoon sijoitettavan henkilön tarpeet henkilön edun mukaisesti samoin kuin perhehoitoa antavan henkilön yhteistyökyvyn kunnan tai kuntainliiton ja perhehoitoon sijoitettavalle henkilölle läheisten henkilöiden kanssa. Lisäksi on selvitettävä hyväksyvätkö muut perhekodin jäsenet perhehoitoon sijoitettavan henkilön ja voiko perhehoitoon sijoitettava henkilö saada perhekodin muihin jäseniin nähden tasavertaisen aseman. Perhekodin tulee myös rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan olla siellä annettavalle hoidolle sopiva."

SOSIAALIHUOLTOLAKI (1301/2014)

Tukiperhe 28§

Erityistä tukea tarvitsevalle lapselle tai hänen perheelleen voidaan järjestää tukiperhe lapsen terveyden tai kehityksen turvaamiseksi.

PERHEHOITOLAKI (263/2015)

Perhehoito 1 § ja 3 §

Perhehoidon tavoitteena on antaa perhehoidossa olevalle henkilölle mahdollisuus kodinomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalisia suhteitaan.

Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa. Perhehoidon järjestämisestä kunta tai kuntayhtymä tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa tai sopimuksen yksityisen perhehoidon tuottajan kanssa.

Perhekodin olosuhteet 5 §

Perhekodin pitää olla terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva. Perhekodin sopivuutta harkittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota perhekodin ihmissuhteisiin, perhehoitajan mahdollisuuksiin ottaa huomioon ja vastata perhehoitoon sijoitettavan tarpeisiin hänen etunsa mukaisesti. Perhekodin tulee myös rakenteeltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan olla siellä annettavalle hoidolle sopiva.

Perhehoitaja 6 § ja 10 §

Perhehoitajaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa.

Toimeksiantosopimuksen tehnyt henkilö ei ole työsuhteessa kuntaan.

Perhekodissa hoidettavien määrä 7 § ja 9 §

Perhekodissa saadaan samanaikaisesti hoitaa enintään kuutta henkilöä hoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt mukaan luettuina jos hoitopaikassa asuu vähintään kaksi kelpoisuusvaatimukset täyttävää perhehoitajaa. Määrästä voidaan poiketa jos kyse on hoidon antamisesta sisaruksille tai saman perheen jäsenille. Erityisestä syystä voidaan säädetyistä samanaikaisesti hoidettavien henkilöiden

enimmäismäärästä poiketa, jos perhehoidossa samanaikaisesti hoidetaan vain täysi-ikäisiä henkilöitä, joiden keskinäinen kanssakäyminen ja perhehoitosijoituksen laatu yhdessä toimintakyvyn ja hoidon tarpeen kanssa tekevät mahdolliseksi poikkeamisen enimmäismäärästä.

Toimeksiantosopimus 10 §

Toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

- palkkion määrästä
- kustannukset hoidon käynnistyessä ja lapsen käyttövarat
- hoidon kesto
- lapsen oikeudet, tukitoimet ja harrastustoiminta
- perhehoitajan oikeus vapaaseen ja palkkion maksaminen ja kustannusten korvaaminen vapaan ajalta
- valmennus, työnohjaus ja koulutus
- irtisanominen
- muut tarvittavat asiat

Hoitopalkkio 16 §

Perhehoitajalla on oikeus saada hoidosta palkkiota. Palkkion määrä perustuu hoitoon käytettävään aikaan ja hoidon vaativuuteen.

Asetuksella säädetään palkkion suuruudesta sekä tarkemmista perusteista palkkion määrittämiseksi.

Kustannusten korvaaminen 17 § ja 18 §

Perhehoitajalle maksetaan todellisten kustannusten mukainen korvaus (kulukorvaus) hänen hoidettavanaan olevan henkilön hoidosta ja ylläpidosta aiheutuvista kustannuksista sekä hoidon käynnistämisestä aiheutuvista tarpeellisista kustannuksista.

Kulukorvaus kattaa perhehoidossa olevan ravinnosta, asumisesta, harrastuksista, henkilökohtaisista tarpeista ja muusta elatuksesta aiheutuvat tavanomaiset menot sekä ne tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata. Lisäksi kulukorvaus sisältää lastensuojelulain (417/2007) nojalla perhehoitoon sijoitetulle lapselle tai nuorelle hänen omaan käyttöönsä annettavat käyttövarat.

Perhehoitajalle maksetaan hoidon käynnistämisestä aiheutuvista tarpeellisista kustannuksista korvaus (käynnistämiskorvaus).

Asetuksella säädetään maksettavien korvausten suuruudesta ja tarkemmista perusteista, joiden mukaan korvaukset määräytyvät.

Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen 12 §

Toimeksiantosopimus voidaan irtisanoa päättymään irtisanomista seuraavan kahden kuukauden kuluttua. Toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi, jos perhekoti tai siellä annettava hoito on sopimatonta tai puutteellista, eikä puutetta korjata asetetussa määräajassa.

Oikeus vapaaseen 13 §

Vapaan pituus on kaksi vuorokautta kalenterikuukautta kohti, jona perhehoitaja on toiminut vähintään 14 vrk perhehoitajana.

Koulutus ja tuki 15 §

Kunta vastaa perhehoitajille annettavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta. Perhehoidon aikana tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle nimetään jokaista hoidettavaa varten vastuutyöntekijä.

Sosiaaliturva 20 §

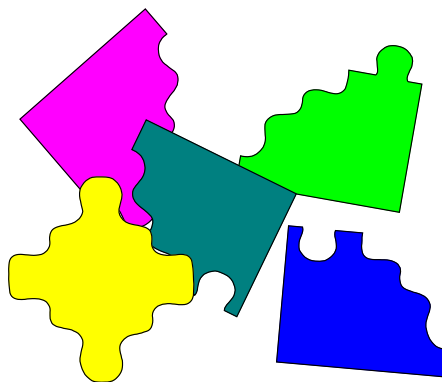
Perhehoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaisissa.

Eläkettä karttuu vuosiansioista 1,5 % alle 53-vuotiailla ja 1,9 % 53-62 –vuotiailla. Perhehoitaja voi jäädä vanhuuseläkkeelle täytettyään 63 vuotta. Eläkettä karttuu 68-vuotiaaksi saakka.

Lisätietoja: Kuntien Eläkevakuutus, www.keva.fi

Tapaturmavakuutus:

Helsingin kaupungilla on perhehoitajia koskeva tapaturmavakuutus.

PERHEHOITAJAN VAITIOLOVELVOLLISUUS

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812

14 § Asiakirjasalaisuus

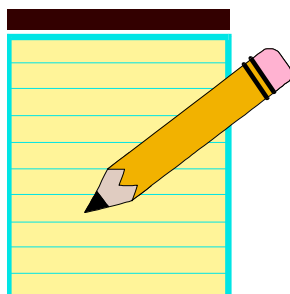
”Sosiaalihuollon asiakirjat, jotka sisältävät tietoja sosiaalihuollon asiakkaasta tai muusta yksityisestä henkilöstä, ovat salassa pidettäviä. Salassa pidettävää asiakirjaa tai sen kopiota tai tulostetta siitä ei saa näyttää eikä luovuttaa sivulliselle eikä antaa sitä teknisen käyttöyhteyden avulla tai muulla tavalla sivullisen nähtäväksi tai käytettäväksi. Asiakirjan salassapidon lakkaamisesta sosiaalihuollossa on voimassa, mitä siitä säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 31 §:ssä.”

15 § Vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto

”Sosiaalihuollon järjestäjän tai tuottajan taikka niiden palveluksessa oleva samoin kuin sosiaalihuollon luottamustehtävää hoitava ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan on merkittynä olisi salassa pidettävää, eikä muutakaan sosiaalihuollon tehtävissä toimiessaan tietoonsa saamaansa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta sosiaalihuollon järjestäjän tai tuottajan palveluksessa tai tehtävän hoitaminen niiden lukuun on päättynyt.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös sitä, joka harjoittelijana tai muutoin toimii sosiaalihuollon järjestäjän tai tuottajan toimeksiannosta tai sen lukuun taikka joka on saanut salassa pidettäviä tietoja lain tai lain nojalla annetun luvan nojalla, jollei laista tai sen nojalla annetusta luvasta muuta johdu. Asiakas, hänen edustajansa tai avustajansa ei saa ilmaista sivullisille asiakkuuden perusteella saatuja salassa pidettäviä tietoja, jotka koskevat muuta kuin asiakasta itseään.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu henkilö ei saa käyttää salassa pidettäviä tietoja omaksi taikka toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi. Asiakas, hänen edustajansa tai avustajansa saa kuitenkin käyttää muitakin kuin häntä itseään koskevia tietoja, kun kysymys on sen oikeuden, edun tai velvollisuuden hoitamista koskevasta asiasta, johon asiakkaan tiedonsaantioikeus on perustunut.”

LIITE 6

HELSINGIN KAUPUNKI
SOSIAALI- JA TERVEYSVIRASTO
Perhe- ja sosiaalipalvelut
Lastensuojelu/Sijoituksen sosiaalityö

01.01.2019

PERHEHOITAJILLE JA TUKIPERHEHOITAJILLE JA SIIAISHOITAJILLE MAKSETTAVAT HOITOPALKKKIOT JA KULUKORVAUKSET SEKÄ KÄYNNISTÄMISKORVAUS VUODELLE 2019

1. Hoitopalkkio

Alin hoitopalkkio (täysi-ikäiset nuoret)	799,84 euroa/kk
Työssä olevat perhehoitajat	799,84 euroa/kk
Kotona olevat perhehoitajat 1	
(lapsi 0-2 v.)	1386,63 euroa/kk
(lapsi 3-17 v.)	945,46 euroa/kk
Kotona olevat perhehoitajat 2	
(lapsi 3-17 v)	1129,24 euroa/kk
Kotona olevat perhehoitajat, uusi sijoitus 1.1.2017 jälkeen, lapsi 0-17 v, enintään 2 ensimmäistä sijoitusvuotta	1530,19 euroa/kk
Kunnallinen perhehoito Helsingin järjestämissä tiloissa	1632,20 euroa/kk

Ansionmenetyskorvaus 945,46 euroa/kk
kotona olevan perhehoitajan hoitopalkkion lisäksi, maksetaan max 1 vuosi, enintään yhdestä lapsesta

Lyhytaikainen perhehoito, tukiperhehoito

Hoitopalkkio	31,56 euroa/pv
Erityishoitopalkkio (0-2v.)	63,12 euroa/pv
(3-17v.)	47,33 euroa/pv
Lyhytaikaisen perhehoidon kulukorvaus	23,47 euroa/pv

Sijaishoitaja

Hoitopalkkio (0-2 v.)	63,12 euroa/pv
(3-17 v.)	47,33 euroa/pv

Erityishoitopalkkiot

Erityishoitopalkkio 1	134,65 euroa/kk
Erityishoitopalkkio 2	312,16 euroa/kk
Erityishoitopalkkio 3	597,79 euroa/kk
Harkinnanvarainen, yleensä vuodeksi kerrallaan	

2. Kulukorvaukset

Ikäryhmät	
0-11 v.	515,56 euroa/kk
12-15 v.	585,85 euroa/kk
16 v. -	656,20 euroa/kk

Käynnistämiskorvaus/

Sijoituksen alussa tarvittaviin hankintoihin	1180,76 euroa/lapsi/vuosi
Harkinnanvaraisesti enintään	2983,40 euroa/lapsi/vuosi

Erillinen harrastusten korvaus kouluikäisille 510,87 euroa/lapsi/vuosi

(sisältää myös harrastuksiin liittyvät matkat)

Mikäli sijoitus alkaa kesken kalenterivuoden, määrä on 42,57 € kuukautta kohden (510,87 € : 12 = 42,57 e)

Yli 15-vuotiaiden käyttövara 52,91 euroa/kk

Sisältyy perhehoitajalle maksettavaan kulukorvaukseen

Vapaan korvaus

Yksi päivä per kk/per sij. lapsi 30,00 euroa/pv

Maksetaan toukokuun palkkioiden yhteydessä, ellei sijoitetulle lapselle ole osoitettu **sijoittajan järjestämää hoitoa** vapaan ajaksi. Vapaata kertyy 2 vrk (1.7.2016 lukien) kutakin sellaista kk kohden jolloin perhehoitaja toiminut väh.14 vuorokautta.

Vapaan määräytymisjakso 1.4.2018-31.3.2019

Harkinnan varaiset avustukset

Luistimet	50 euroa
Suksipaketti	85 euroa
Monot	26 euroa
Pyörä	175 euroa (max 2/sijoitus)
Pyöräilykypärä	25 euroa
Luistelukypärä	50 euroa
Taskulaskin (graafinen)	160 euroa
Taskulaskin (funktio)	85 euroa
Tietokone kustanneta)	400 euroa (opiskelussa välttämätön, tietoliikenneyhteyttä ei